

poradnik bibliotekarza

Pismo dla bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych

MICHAŁ ZAJĄC

„PANDEMIA, KRYZYS GOSPODARCZY, WZROST CEN PAPIERU,
WOJNA W UKRAINIE. CZASY SĄ TAK NIEPRZEWIDYWALNE...”

CZ. 2. CO SŁYCHAĆ W <NIEKTÓRYCH> WYDAWNICTWACH DZIECIĘCYCH I MŁODZIEŻOWYCH

AGATA PIŁAWA

DZIAŁANIA PRZEMYSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
NA RZECZ UCHODźCÓW Z UKRAINY

EWA STĘPIEŃ

XXVIII EDYCJA NADANIA NAGRODY IM. ANNY PLATTO

MILENA JASZCZYK

MOJE MIEJSCE NA ZIEMI – WARSZTATY DLA DZIECI Z ELEMENTAMI ARTETERAPII

ZAMÓW CZASOPISMA SBP I DOWIEDZ SIĘ TEGO, CZEGO INNI NIE WIEDZĄ!

Rozpoczynamy przyjmowanie zamówień na prenumeratę czasopism SBP na 2023 rok. Nakład jest ograniczony. Dla osób, które złożą zamówienie w naszym e-sklepie, wyślemy **prezent – wyjątkowy kalendarz dla bibliotekarza!**

Na łamach naszych czasopism podejmujemy tematy ważne i aktualne. Nasze teksty to treści najwyższej jakości – szeroko pojętego bibliotekarstwa, informacji naukowej i wiedzy o książce. Piszą dla nas znani i cenieni w środowisku Autorzy!

Płacisz za wiedzę, nie za wysyłkę

Przy zamówieniu większej liczby egzemplarzy danego tytułu otrzymasz rabat.

20% – 2-9 egzemplarzy tego samego tytułu

30% – 10 i więcej egzemplarzy tego samego tytułu

Prenumerata roczna:

„Bibliotekarz” – 258 zł; e-czasopismo – 174 zł

„Poradnik Bibliotekarza” – 282 zł; e-czasopismo – 198 zł

„Przegląd Biblioteczny” – 196 zł; e-czasopismo – 180 zł

„Zagadnienia Informacji Naukowej” – 118 zł; e-czasopismo – 110 zł

„Bibliotekarz” i „Poradnik Bibliotekarza” – nasze flagowe miesięczniki. Co je wyróżnia?

Tradycja, doświadczenie i opiniotwórcze materiały, aktualne, ważne tematy oraz znani i cenieni w środowisku Autorzy.

Czasopismo „Bibliotekarz” polecamy szerokiemu gronu odbiorców. Zamieszczane w nim artykuły interesują bibliotekarzy z bibliotek publicznych, pedagogicznych i akademickich. Wyróżnikiem czasopisma są stałe rubryki: Prawo biblioteczne, Ochrona danych osobowych w pracy Bibliotekarza. Dużym zainteresowaniem czytelników cieszy się felieton prof. Jacka Wojciechowskiego „Postaktualia”.

„Poradnik Bibliotekarza” to czasopismo tworzone przez praktyków dla praktyków. Adresowany jest do bibliotek szkolnych, publicznych i pedagogicznych. Czytelnicy znajdą w nim zarówno treści problemowe, jak i praktyczne. Szczególnym zainteresowaniem cieszą się scenariusze zajęć i materiały związane z działalnością biblioteki w środowisku. Cztery razy w roku ukazuje się specjalny dodatek „Świat Książki Dziecięcej” z recenzjami książek dla dzieci i młodzieży, które dla czytelników „PB” przygotowują specjaliści z Muzeum Książki Dziecięcej.

Zamówienia na prenumeratę czasopism drukowanych przyjmujemy: za pośrednictwem sklepu internetowego Wydawnictwa SBP, mailowo: sprzedaz@sbp.pl, listownie: Dział Sprzedaży SBP, Al. Niepodległości 213, 02-086 Warszawa. Zamówienia na prenumeratę czasopism w wersji elektronicznej: mailowo: sprzedaz@sbp.pl.

spis treści

- 2** OD REDAKCJI
3 WIADOMOŚCI. WYDARZENIA

PROBLEMY. DOŚWIADCZENIA. OPINIE

- 5** **MICHAŁ ZAJĄC**
„PANDEMIA, KRYZYS GOSPODARCZY, WZROST CEN PAPIERU,
WOJNA W UKRAINIE. CZASY SĄ TAK NIEPRZEWIDYWALNE...”
CZĘŚĆ 2. CO SŁYCHAĆ W <NIEKTÓRYCH> WYDAWNICTWACH
DZIECIĘCYCH I MŁODZIEŻOWYCH?
- 14** 10 LAT MINĘŁO, CZYLI PODSUMOWANIE DOTYCHCZASOWEJ WSPÓŁPRACY
MPLC I STOWARZYSZENIA BIBLIOTEKARZY POLSKICH

BIBLIOTEKA. ŚRODOWISKO

- 17** **EWA STĘPIEŃ**
XXVIII EDYCJA NADANIA NAGRODY IM. ANNY PLATTO
➔MIGRANCY W BIBLIOTECIE
AGATA PIŁAWA
DZIAŁANIA PRZEMYSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ NA RZECZ
UCHODźCÓW Z UKRAINY
- 22** ➔PATRONI ROKU 2022
EDYTA WIĘCEK
MARIA KONOPNICKA W MBP W DĄBROWIE TARNOWSKIEJ
- 23** **OLGA STELMACH**
TAŃCOWAŁA IGŁA Z NITKĄ...
- 25** **JUSTYNA PAWLAK**
70-LECIE PUBLICZNEJ BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ
W OBORNIKACH
- 27** ➔NOWE OBIEKTY BIBLIOTECZNE
ALEKSANDRA GROCHOWSKA
NOWE OBLCZE BIBLIOTEKI CHEŁM – FILII WIMBP W GDAŃSKU
- 29** ➔FELIETON
OLGA NOWICKA
MISTRZ JEST TYLKO JEDEN!

Z WARSZTATU METODYKA

- 31** **MILENA JASZCZYK**
MOJE MIEJSCE NA ZIEMI – WARSZTATY DLA DZIECI
Z ELEMENTAMI ARTETERAPII
- 34** **URSZULA TOBOLSKA**
KRZYSZTOF KAMIL BACZYŃSKI – PRZEDSTAWICIEL POKOLENIA KOLUMBÓW

W tym numerze DODATEK!

ŚWIAT KSIĄŻKI DZIECIĘCEJ

RECENZJE
ANNA BABULA
CZEKAM NA POWIEŚĆ...

HANNA DIDUSZKO
PODRÓŻ PRZES KRAINĘ SŁÓW I MYŚLI

ZNALEZIONE NA PÓŁCE
KATARZYNA SŁANY
MIŁOŚĆ LUDZKO-ZWIĘRZĘCA,
CZYLI FENOMEN SPOSOBU NA ELFA

Od redakcji

Za nami Narodowe Czytanie, jedna z coraz bardziej popularnych akcji. Została zapoczątkowana w 2012 r. przez Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego. Zainicjowano ją wspólną lekturą *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza. W kolejnych latach czytaliśmy: dzieła Aleksandra Fredry, „Trylogię” Henryka Sienkiewicza, *Lalkę* Bolesława Prusa, *Quo vadis* Henryka Sienkiewicza, *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego, *Przedwiośnie* Stefana Żeromskiego, „Nowele polskie” – zbiór 8 utworów autorstwa Elizy Orzeszkowej, Marii Konopnickiej, Bolesława Prusa, Brunona Schulza, Władysława Stanisława Reymonta, Stefana Żeromskiego, Henryka Sienkiewicza i Henryka Rzewuskiego, *Balladynę* Juliusza Słowackiego, *Moralność pani Dulskiej* Gabrieli Zapolskiej. W 2022 r. odbyło się wspólne czytanie *Ballad i romansów* Adama Mickiewicza – w dwusetną rocznicę pierwszej ich publikacji. Do corocznej akcji wspólnego czytania wybranej lektury przyłączyć się mogą wszystkie chętne osoby prywatne oraz instytucje publiczne w kraju i za granicą, wśród nich oczywiście nie brakuje bibliotek. Krajowe akcje ułatwiają prowadzenie działalności promującej czytanie i biblioteki. Swoimi pomysłami bibliotekarze zadziwiają i mam nadzieję, że będą dzielić się na łamach „Poradnika Bibliotekarza” doświadczeniami i to nie tylko tymi inspirowanymi przez akcje ogólnopolskie, ale też lokalnymi, które również są ważne.

Czytelnicy znajdą w tym numerze, jak zawsze, wiele ciekawych tekstów. Felieton Olgi Nowickiej poświęcony jest *Balladom i romansom* Adama Mickiewicza. Michał Zając w drugiej części artykułu „*Pandemia, kryzys gospodarczy, wzrost cen papieru, wojna w Ukrainie. Czasy są tak nieprzewidywalne...*” odwiedza niektórych wydawców książki dziecięcej i informuje co wydali albo zamierzają opublikować oraz próbuje ocenić panujące wśród nich nastroje. Firma MPLC przedstawiła 10 lat współpracy z SBP, w jej bazie obecnie znajduje się prawie 1000 producentów i dystrybutorów z całego świata.

Ponadto informujemy kto został laureatką XXVIII edycji Nagrody im. Anny Platto organizowanej przez WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie, jakie działania prowadzi Przemyska Biblioteka Publiczna na rzecz uchodźców z Ukrainy i jak MBP im. Marii Kozaczkowej w Dąbrowie Tarnowskiej obchodziła urodziny Marii Konopnickiej. Olga Stelmach opisuje swoją kolejną „wyhaftowaną” książkę *ABCadło zwierzę zjadło* i jej wykorzystanie w pracy z dziećmi, a Justyna Pawlak 70-lecie Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Obornikach.

Odwiedzamy również wyremontowaną Bibliotekę Chełm, jedną z największych filii WiMPB w Gdańsku.

Milena Jaszczyk proponuje przeprowadzenie warsztatów dla dzieci z elementami arteterapii „Moje miejsce na ziemi”, a Urszula Tobolska w zestawieniu bibliograficznym poświęconemu K.K. Baczyńskiemu zebrała literaturę podmiotową – dotyczącą twórczości i biografii poety, a także literaturę przedmiotową – opracowania poświęcone analizie jego utworów.

W tym numerze publikujemy również dodatek „Świat książki dziecięcej” z recenzjami takich książek jak: *W kółko o dziewczynach*, *Dwa słowa*, *Sposób na Elfa*.

Zapraszamy do lektury nr 10 „PB” w promieniach jesiennego słońca, spadających złotych liści i babiego lata.

Redakcja „Poradnika Bibliotekarza”

Wydawnictwo Naukowe
i Edukacyjne Stowarzyszenia
Bibliotekarzy Polskich
00-335 Warszawa,
ul. Konopczyńskiego 5/7,
tel. 22 827-52-96
wydawnictwo.sbp.pl
Marta LACH
Z-ca Dyrektora Biura ZG SBP
ds. wydawnictw
tel. 784 698 446,
e-mail: m.lach@sbp.pl
Konto SBP: Credit Agricole
Bank Polska S.A.
46 1940 1076 3122 4176
0000 0000

Poradnik BIBLIOTEKARZA. Miesięcznik Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

Ukazuje się od roku 1949

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Rada Redakcyjna: Mariola Antczak (przewodnicząca), Krzysztof Dąbkowski, Grażyna Lewandowicz-Nosal, Mirosława Majewska, Monika Simonjetz, Michał Zając, Beata Zych.

Redakcja „Poradnika Bibliotekarza” – e-mail: poradnikbibliotekarza@wp.pl; www.czasopisma.sbp.pl/poradnik-bibliotekarza

Redaktor naczelna: Dorota GRABOWSKA, tel. 600-505-662, e-mail: dgrabow@wp.pl

Sekretarz redakcji: Jadwiga CHRUSCIŃSKA, tel. 505-078-945, e-mail: jchruscinska@gmail.com

Redaktor techniczny: Elżbieta MATUSIAK, tel. (22) 827-52-96, e-mail: e.matusiak@sbp.pl

Świat Książki Dziecięcej: red. Ewa GRUDA, tel. 606-538-009, e-mail: egrud@wp.pl

Projekt winiety SKD: Marianna Oklejak

Skład: Tekanet Tomasz Kasperczyk ; e-mail: tomasz.kasperczyk@gmail.com. Grafiki: depositphotos.com, pixabay.com, freepik.com, commons.wikimedia.org

Druk i oprawa: Mazowieckie Centrum Poligrafii

Redakcja zastrzega sobie prawo do opracowania redakcyjnego i skracania tekstów.

Autorzy zobowiązani są do przekazywania wraz z artykułem danych kontaktowych (adres, telefon, e-mail) oraz podpisywania swoich tekstów. Przesłane zdjęcia powinny mieć rozdzielczość 300 DPI i być załączone jako osobne pliki.

Warunki prenumeraty na portalu sbp.pl

Numery archiwalne czasopisma są dostępne online w Archiwum Cyfrowym SBP pod adresem www.ac.sbp.pl

Wiadomości Wydarzenia

➔ **Dwieście lat *Ballad i romanse* A. Mickiewicza. Rok Romantyzmu**

Ballady i romanse zostały opublikowane w czerwcu 1822 r. w Wilnie jako główna część pierwszego tomu *Poezji* Adama Mickiewicza. Cykl wierszy wyznaczył początek dziejów poezji romantycznej w Polsce, stając się dla nowej epoki jednym z najważniejszych punktów odniesienia. To zbiór nowatorski i oryginalny, a jednocześnie ujmujący naturalnością stylu i prostotą języka. Wiersze ukazują szerokie możliwości pisarskie wybitnego autora, który na tle nastrojowej przyrody wykreował fascynujący i wyjątkowy świat pełen uczuciowości, fantazji i ludowej moralności. Do dziś wiersze tego cyklu są niezwykle popularne, a ich współczesne znaczenie dla polskiej kultury potwierdza Rok Romantyzmu Polskiego, ogłoszony w 2022 r. z okazji dwóchsetlecia wydania zbioru.

➔ **Wystawa „Ballady i romanse” w Bibliotece Narodowej**

W piątek 2 września Agata Kornhauser-Duda, Małżonka Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, otworzyła w Bibliotece Narodowej wystawę „Ballady i romanse”. Prezentowane są na niej najciekawsze obiekty związane z dziełem, którego publikacja rozpoczęła epokę romantyzmu w Polsce. W nowych czytelnikach Biblioteki Narodowej można zobaczyć: pierwodruk utworu, ilustracje, wczesne przekłady na języki obce oraz inspirowane poszczególnymi utworami partytury muzyczne. Wystawa została otwarta w przeddzień Narodowego Czytania.

➔ **Narodowe Czytanie 2022**

3 września 2022 r. w całym kraju oraz poza granicami Polski odbyła się 11. edycja akcji Narodowe Czytanie. Tegoroczną lekturą były *Ballady i romanse* Adama Mickiewicza. Prezydent Andrzej Duda z Małżonką Agatą Kornhauser-Dudą wzięli udział we wspólnej lekturze w warszawskim Ogrodzie Saskim.

W następnym roku wspólną lekturą Narodowego Czytania będzie książka Elizy Orzeszkowej *Nad Niemnem*. Zatem do zobaczenia za rok!

Biblioteka Raczyńskich

Biblioteka Raczyńskich zaprosiła na wyjątkowy dzień romantyczny w swoim gmachu. *Ballady i romanse* dzieło, którego wydanie rozpoczęło nową epokę, zabrzmiało w interpretacji gości, a spotkanie filomatów poprowadził Adam Mickiewicz, w którego wcielił się Michał Kocurek z Teatru Nowego. Odbył się także koncert pieśni do słów Mickiewicza w wykonaniu artystów poznańskiej opery, pokaz mody z epoki, prezentacja romantycznych rękopisów ze zbiorów Biblioteki Raczyńskich. Czytelników zaproszono na warsztaty plecenia wianków i snucia opowieści oraz warsztaty animacji. Oczywiście zaproszono też do powszechnego czytania ulubionych ballad. Wszyscy, którzy odwiedzili bibliotekę 3 września mogli też zagrać w stworzoną specjalnie na tę okazję grę planszową z frazami z Mickiewiczowskich wierszy.

Ballady i romanse dzieło, którego wydanie rozpoczęło nową epokę, zabrzmiało w interpretacji gości, a spotkanie filomatów poprowadził Adam Mickiewicz, w którego wcielił się Michał Kocurek z Teatru Nowego. Odbył się także koncert pieśni do słów Mickiewicza w wykonaniu artystów poznańskiej opery, pokaz mody z epoki, prezentacja romantycznych rękopisów ze zbiorów Biblioteki Raczyńskich. Czytelników zaproszono na warsztaty plecenia wianków i snucia opowieści oraz warsztaty animacji. Oczywiście zaproszono też do powszechnego czytania ulubionych ballad. Wszyscy, którzy odwiedzili bibliotekę 3 września mogli też zagrać w stworzoną specjalnie na tę okazję grę planszową z frazami z Mickiewiczowskich wierszy.

Miejska Biblioteka Publiczna w Przeworsku

Na rynku w Przeworsku zasiedli ci, dla których książki – a zwłaszcza literatura piękna – stanowią wyjątkową wartość. W Narodowym Czytaniu uczestniczyli m.in. przedstawiciele władz samorządowych, reprezentanci środowisk oświaty i kultury regionu oraz duchowieństwa. Fragmenty lektury odczytała także funkcjonariuszka przeworskiej komendy – asp. szt. Justyna Urban.

Narodowe Czytanie w Kielcach

W ramach akcji Narodowe Czytanie 2022 kielczanie *Ballad i romanse* Adama Mickiewicza wysłuchali na Placu Artystów i na ulicy Sienkiewicza. Czytali aktorzy, uczniowie kieleckich szkół, a także zastępcy prezydenta Kielc Agata Wojda i Marcin Chłodziński. Na Placu Artystów czytanie odbyło się w ramach drugiej edycji festiwalu literackiego Herling-Grudziński Festiwal. *Ballady i romanse* przedstawili aktorzy Teatru im. Stefana Żeromskiego: Beata Pszeniczna i Dawid Żłobiński. Natomiast kielczanie spacerujący ulicą Sienkiewicza słuchali utworów Adama Mickiewicza w pięknej interpretacji aktorów Teatru Lalki i Aktora „Kubuś” w Kielcach im. Stefana Karckiego: Agaty Soboty, Małgorzaty Oracz oraz Andrzeja Skorodzień, o oprawę muzyczną zadbał pianista Andrzej Wolski. Czytanie odbyło się we współpracy z Antykwariatem Naukowym im. Andrzeja Metzgera.

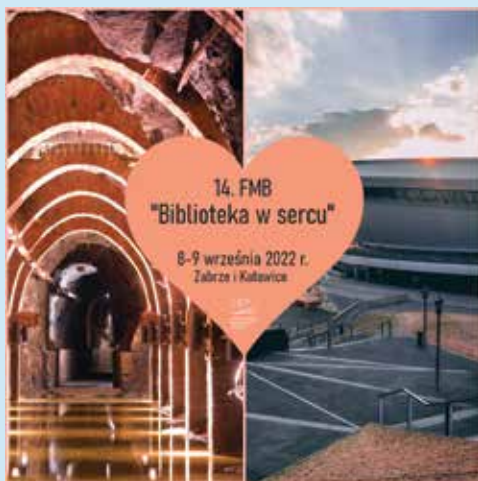
WIADOMOŚCI - WYDARZENIA

Narodowe Czytanie w Krakowie

Do wspólnego czytania organizatorzy zaprosili przedstawicieli Rady Miasta Krakowa oraz krakowskich instytucji kultury: aktora Wojciecha Trelę i aktorki z Teatru Ab Intra z Nowohuckiego Centrum Kultury, a także laureatów konkursu „Czytelnik Roku”. Po zakończeniu czytania, uczestnicy wydarzenia udali się pod pomnik Adama Mickiewicza na Rynku Głównym, żeby oddać hołd wieszczowi.

➔ 14. Forum Młodych Bibliotekarzy

Tegoroczne, 14. Forum Młodych Bibliotekarzy odbyło się na Śląsku i trwało dwa dni, gromadząc blisko 130 uczestników z całej Polski. Odbywało się pod hasłem „Biblioteka w sercu”. Pierwszy dzień, czwartek 8 września br. zaplanowano w Zabrze. W piątek 9 września młodzi bibliotekarze przyjechali do Katowic. Wśród ciekawych wystąpień należy odnotować wystąpienie Łukasza Żywulskiego z MBP w Piekarach Śląskich. Z perspektywy 15-letniej pracy w różnego rodzaju bibliotekach opowiedział o tym, jak przekształcić pracę w pasję i nie wypalić się zawodowo. Dagmara Śmigieła z Zespołu Szkół Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Katowicach zaprezentowała biblioteki z różnych zakątków świata, koncentrując się na ich architekturze. Natalia Żelezik z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach omówiła wizerunek biblio-

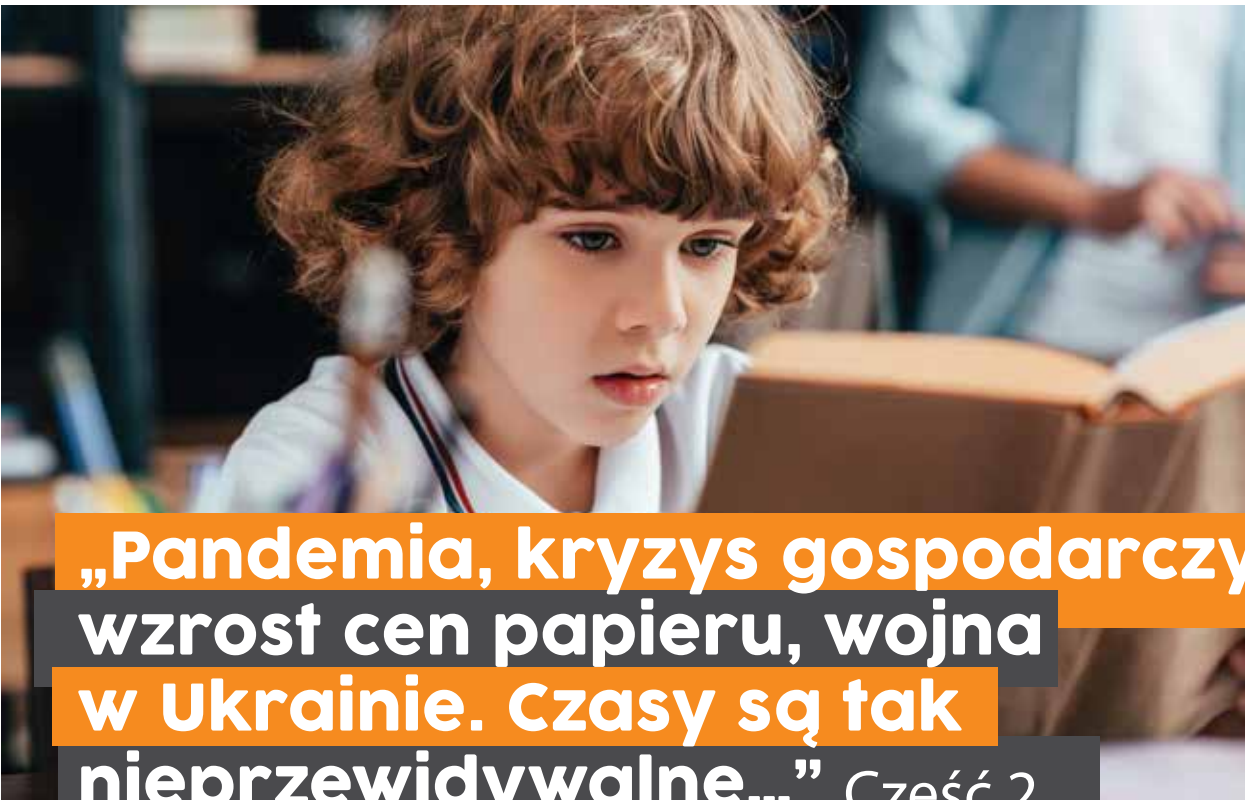
tekarza i bibliotek w wybranych filmach i serialach. Joanna Golczyk w jednym z paneli podzieliła się doświadczeniami wykorzystania e-booków w Dolnośląskiej Bibliotece Publicznej we Wrocławiu, a Anna Rudnicka opowiedziała o różnych pokoleniach bibliotekarzy. Agata Zygmunt zachęcała słuchaczy do wykorzystywania komiksów w pracy z czyteln-

kami. Natomiast Zofia Bardzińska opowiedziała, jak krok po kroku wdrożyć i zrealizować program mobilności w instytucjach kultury. Po przerwie uczestnicy FMB przenieśli się do Kopalni Guido, aby tam wziąć udział w panelu dyskusyjnym „B jak biblioteka”. Drugiego dnia obrady odbywały się w Szkole Filmowej im. Krzysztofa Kieślowskiego w Katowicach. Małgorzata Kopciał z Biblioteki Głównej Wojewódzkiej Akademii Technicznej, z perspektywy 25-letniej pracy opowiedziała o tym, co zrobić, aby czuć się spełnionym zawodowo. Małgorzata Gajkiewicz z firmy MOL, przybliżyła słuchaczom aplikację mobilną Patrona oraz Libré NET. Magdalena Kubacka z Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Z. Herberta w Gorzowie Wielkopolskim, omówiła zagadnienie aesthetics w bibliotece. Pokazała zdjęcia i filmiki ukazujące klimatyczne wnętrza bibliotek urządzone w różnych stylach. Odbyły się również warsztaty. W Szkole Filmowej uczestnicy dowiedzieli się, jak skutecznie zarządzać sobą w czasie, jak być kreatywnym bibliotekarzem, jak animować i zacieśniać więzi z użytkownikami biblioteki oraz jak, będąc asertywnym, zadbać o dobrą komunikację w miejscu pracy. W Centrum Informacji Naukowej i Bibliotece Akademickiej (CINIBA) młodzi bibliotekarze poznali tajniki wykorzystywania nowych technologii w promocji czytelnictwa oraz projektowania uniwersalnego w bibliotece. Uczestnicy forum mieli także okazję zwiedzić Centrum Informacji Naukowej i Bibliotekę Akademicką.

➔ Nagroda im. Kościelskich 2022

Zebrane w Ecublens (Szwajcaria) 3 września 2022 r. jury postanowiło, że Nagrodę Kościelskich za rok 2022 otrzymuje Bartosz Sadulski za powieść *Rzeszot* (Wrocław 2021), opublikowaną przez Książkowe Klimaty. *Rzeszot* jest to brawurowo napisana powieść o dziewiętnastym wieku, enigmatyczna postać Pana Podedwornego, sarmacko-romantycznego zawadiaki i awanturnika, polskiego barona Muenchhausena, skupia wokół siebie nazwiska wielkiej i małej historii, bohaterów kolejnych powstań w kraju i różnych środowisk emigracyjnych, a także pionierów galicyjskiego przemysłu naftowego. Sadulski rozprawia się ze swadą zarówno z romantycznymi mitami, jak i ze stereotypami patrzenia na historię, daje popis erudycji, a zarazem bawi się wraz z czytelnikiem słowami, obrazami, porywającymi scenami.

Wybór i oprac. J. Ch.

„Pandemia, kryzys gospodarczy, wzrost cen papieru, wojna w Ukrainie. Czasy są tak nieprzewidywalne...” Część 2

PROBLEMY - DOŚWIADCZENIA - OPINIE

CO SŁYCHAĆ W <NIEKTÓRYCH> WYDAWNICTWACH DZIECIĘCYCH I MŁODZIEŻOWYCH?

Adamada

W roku 2021 najważniejszym tytułem wydawnictwa Adamada były „Przygody Wilka” (dwa nowe tytuły): *O Wilku, który został superbohaterem* oraz *O Wilku, który nie lubił świąt*. Cieszyły się one dużą popularnością, pojawiły się również dodruki 6 poprzednich części. Nadal dobrze sprzedają się serie popularnonaukowe o fizyce (*Fizyka kwantowa i jej tajemnice* oraz *Teoria względności i jej tajemnice*, a także *Kosmos i jego tajemnice*) i przyrodnicze książki z okienkami dla przedszkolaków: *Kto tędy szedł* i *Kto tu mieszka*.

Wydawnictwo cieszy się główną nagrodą w Konkursie Literackim im. Kornela Makuszyńskiego, którą otrzymał Jan Bliźniak za książkę *Śrubek i ta-*

jemnice Maszyny. W bieżącej ofercie oficyny można odnaleźć tytuły, których wydanie ma nie tylko cel komercyjny, należą do nich np.: *Dyskryminacja. Powiedz stop!* – pierwsza książka na rynku, która w tak szeroki sposób opisuje różne zjawiska dyskryminacji, *Przewodnik dla audiokulturalnych* – książka o hałasie i smogu akustycznym, czy tytuł mieszczący się w nurcie ekologicznym: *Co zrobić z tą chmurą smogu*

– książka, która pokazuje jak ze smogiem mogą walczyć najmłodsi.

Adamada z dużym sukcesem brała udział w największych polskich imprezach targowych, w Warszawie i Krakowie.

Wydawnictwo Agora dla dzieci

Najważniejsze serie wydawnictwa, publikowane z dużym sukcesem to „Kocia Szajka” Agaty Romaniuk, ilustrowana przez Malwinę Hajduk oraz „Szkoła szpiegów” autorstwa amerykańskiego pisarza Stuarta Gibbsa, w znakomitym tłumaczeniu Jarka Westermarka.

„Kocia szajka” (4 tomy) jest adresowana do odbiorców od 6 do 9 roku życia. Czytelnicy z dużą sympatią przyjęli opowieści o kotach z Cieszyna, które rozwiązują zagadki kryminalne pod wodzą niejakiego Komandosa, byłego oficera kocich oddziałów specjalnych. Jeden z tomów – *Kocia Szajka i zagadka zniknięcia śledzi* – został nominowany do Bestsellerów Empiku, a ilustracje autorstwa Malwiny Hajduk znalazły się wśród nominacji do Wysta-

wy Ilustratorów na Targach Książki Dziecięcej w Bolonii. Wkrótce pierwszy tom serii ukaże się w języku ukraińskim i zostanie nieodpłatnie przekazany polskim bibliotekom i szkołom, by wesprzeć ukraińskie dzieci, które znalazły bezpieczny azyl w naszym kraju.

Drugim hitem Wydawnictwa Agora dla dzieci jest seria „Szkoła szpiegów”, przeznaczona dla dzieci 9-12 lat. Zdarzenia, które się przytrafiają głównemu bohaterowi Benjaminowi Ripleyowi to skrzyżowanie Harry’ego Pottera z Jasiem Fasolą i Jamesem Bondem. Dotychczas ukazały się 3 tomy serii: *Szkoła szpiegów*, *Szkoła szpiegów na wakacjach*, *Szko-*

ła szpiegów. W obozie wroga. W tym roku ukaże się *Szkoła szpiegów na nartach*, a potem kolejne tomy.

Ważnym tytułem w tegorocznym dorobku Wydawnictwa jest *Przyjaciel Północy*, pierwsza książka dla dzieci autorstwa znanej reporterki Ilony Wiśniewskiej, bogato ilustrowana przez Mariusza Andryszczyka. Akcja powieści (łączącej cechy kryminału i powieści drogi) toczy się na Spitsbergenie – 12-letni Daniel przylatuje na wakacje do cioci dziennikarki, gdzie okazuje się, że w okolicy ktoś strzela do niedźwiedzi polarnych.

W 2021 r. Wydawnictwo opublikowało dwie książki-cegiełki, z których dochód został przeznaczony na cele charytatywne: zbiór opowiadań *Wszystkie kolory świata* oraz powieść graficzną *O, Choroba* (opublikowaną wspólnie z Fundacją ISKIERKA działającą na rzecz dzieci z chorobą nowotworową). Drugi z tytułów zwrócił uwagę kapituł kilku konkursów literackich. Książka otrzymała m.in. Nagrodę Edytorską Dobre Strony 2021 r., nagrodę w plebiscycie blogerów LOKOMOTYWA 2021 w kategorii „komiks”, wyróżnienie graficzne w konkursie Książka Roku 2021 PS IBBY, nagrodę główną w kategorii „książka dla starszych dzieci” w 20. edycji konkursu „Świat Przyjazny Dziecku” Komitetu Ochrony Praw Dziecka, nominowana jest także do 15. Edycji Nagrody Literackiej m.st. Warszawy w kategorii „Komiks i Powieść Graficzna”.

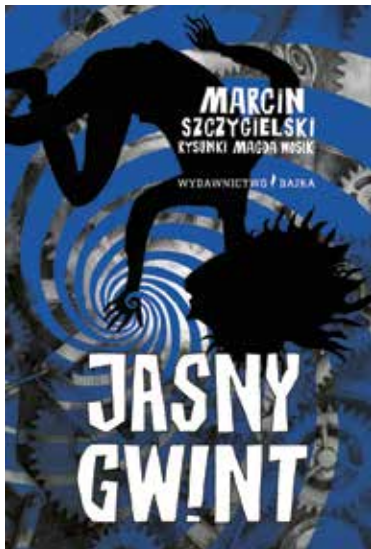
Bajka

Jednym z najważniejszych tegorocznych bestsellerów Bajki jest „lekturowa” książka Doroty Gellner *Wścibscy*. Jak mówi Katarzyna Szantyr-Królikowska...*Od września zrobiliśmy kilka dodruków, które rozeszły się na pniu. Zrobilibyśmy większe nakłady, gdyby nie trudności w dostępności papieru – tu oprócz braku surowca liczy się także jego cena, bo lektura powinna przecież mieć cenę detaliczną przystępną. Niemniej „Wścibscy” są obecnie lokomotywą Bajki – jak każda lektura szkolna w każdym wydawnictwie. Niestłabnącą popularnością wciąż cieszy się seria dla maluszków o Kreciku oraz unikalna książka Małgorzaty Strzałkowskiej *Mazurek Dąbrowskiego. Nasz hymn narodowy*.*

Oficyna kontynuuje swoją bardzo udaną współpracę z Marcinem Szczygalskim: w kwietniu 2022 r. ukazał się *Jasny Gwint*, czyli siódmy i ostatni tom przygód Majki i ciabci. Na wiosnę przyszłego roku do rąk czytelników trafi pierwsza część nowej serii tego autora pt. *Dom Rodomilów*.

Powiększyła się także liczna kolekcja nagród Bajki o dwie nowe – obie wydawnictwo otrzymało za

debiutancką książkę Katarzyny Kozłowskiej z ilustracjami Agnieszki Żelewskiej *O kuku, który chciał zostać papugą* (uhonorowaną Nagrodą Żółtej Ciżemki oraz Nagrodą Literacką im. Kornela Makuszyńskiego i statuetką Koziołka Matołka od czytelników). W roku 2021 Bajka wycofała się z konkursu Empiku „Przecinek i Kropka”.

Bardzo dobrze, tak przez recenzentów, jak i czytelników został przyjęty nowy feministyczny projekt oficyny – seria bajek emancypacyjnych Roksany Jędrzejewskiej-Wróbel – cykl siedmiu współczesnych baśni na motywach ludowych pt. „Siedem szczęśliwych. Baśnie nie dość znane”. Dotychczas ukazały się trzy tytuły, kolejne są już przygotowane i czekają na druk.

Wydawnictwo Olesiejuk

Rok 2021 był dla spółki Dressler Dublin i Wydawnictwa Olesiejuk czasem zmian i nowych wyzwań, ale też sukcesów finansowych.

Najważniejsze wydarzenie dla Wydawnictwa to mocne wejście na rynek pod brandami Disneya, Marvela i Star Wars. Większość powstałych w ten sposób serii to nowe projekty przygotowane przez redakcję oficyny. Mimo trudności związanych z ograniczeniami pandemicznymi udało się stworzyć długą listę bestsellerów, książek cieszących się wielkim zainteresowaniem i osiągających wysokie wskaźniki sprzedaży. Wymienić tu można takie projekty jak seria z Kubusiem Puchatkiem, „Czytanki Naklejanki”, nowe serie powieści dla wielbicieli Star Wars czy książki nawiązujące do nowych produkcji filmowych Disneya.

Bardzo ważną pozycją w katalogu Wydawnictwa jest – nieustannie uzupełniana i poszerzana – seria „Ilustrowana Klasyka”. Największymi hitami są tutaj: powieści o Ani z Zielonego Wzgórza, *Tajemniczy ogród*, *Księga dżungli*, *W pustyni i w puszczy*, *Serce*, ale także ulubione utwory poetyckie, cieszące się niezmiennie ogromną popularnością zbiory wierszy Juliana Tuwima i Jana Brzechwy.

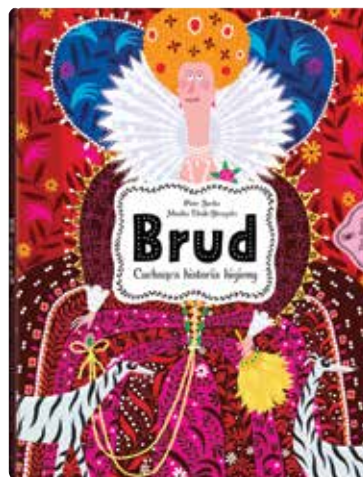
Wydawnictwo Olesiejuk od wielu lat jest liderem wśród wydawców książek edukacyjnych i aktywnościowych dla dzieci.

Wydawnictwo Dwie Siostry

Dwie bardzo ważne (i bardzo docenione!) premiery Wydawnictwa Dwie Siostry to *Migranci* Issy Watanabe oraz *Brud. Cuchnąca historia higieny* Piotra Sochy.

Migranci to niezwykła, przejmująca książka obrazkowa bez słów, która w skrótowny i wzruszający sposób koresponduje ze smutnymi wydarzeniami z otaczającego nas świata. Cały dochód wydawnictwa ze sprzedaży książki zostanie przekazany na rzecz Fundacji Ocalenie, zajmującej się pomocą uchodźcom, migrantom i repatriantom w Polsce.

Książka Piotra Sochy to kolejna w jego dorobku wielkoformatowa informacyjna książka obrazkowa; bogato ilustrowane kompendium wiedzy o obyczajach, przesądach, odkryciach i wynalazkach związanych z brudem, higieną i medycyną.

„Dwie Siostry” to jak zwykle łowczyni nagród, krajowych i zagranicznych! W minionym roku najlepiej w tej mierze przysłużyła się wydawnictwu książka Aleksandry i Daniela Mizielińskich *Którędy do Yellowstone?* (specjalne wyróżnienie w kategorii CO-MICS – MIDDLE GRADE w konkursie BolognaRaga-

PROBLEMY • DOŚWIADCZENIA • OPINIE

zzi Award, wpis na prestiżową listę Białych Kruków – White Ravens 2021, Nagroda Literacka m.st. War-

szawy w kategorii LITERATURA DZIECIĘCA (tekst i ilustracje). Jeżeli dodać do tego zestawu „złotodajny” wpis na listę lektur dla klas 1-3 szkoły podstawowej – obraz będzie kompletny.

Inne nagrodzone książki oficyny to m.in. *Pion i poziom* Bartosza Sztybora i Łukasza Gołędzinowskiego z wyróżnieniem BolognaRagazzi Award 2020 w kategorii Opera Prima, *Co robią uczucia?* (Tina Oziewicz, il. Aleksandra Zajac) z nagrodą główną (kategoria 0-5 lat) w konkursie na „Najlepszą Książkę Dziecięcą Przecinek i Kropka” 2021.

Oficina odważnie wkracza na rynek książki dla dorosłych z serią „Świeżym Okiem” („bogato i wyrażicie zilustrowane wydania klasyki literatury pięknej”). Do tej pory w serii ukazały się *Inwazja Jaszczurów* Karela Čapka w opracowaniu graficznym Hansa Tichy i *Doktor Jekyll i Pan Hyde* Roberta Louisa Stevensona z ilustracjami Adão Iturrusgarai.

Kobiece – imprint Young!

Imprint Wydawnictwa Kobiecego – Young! specjalizuje się w literaturze dla młodych dorosłych – Young Adults i mówi o sobie, że nie boi się tematów ciężkich i czasami niekomfortowych. W swoich tytułach dają przestrzeń do wyrażania siebie dla wielu osób, mniejszości i grup społecznych, które nie zawsze mogły to robić.

Największym bestsellerem Young jest seria „Do wszystkich chłopców, których kochałam” (Jenny Han), której sukces był powiązany z ekranizacją powieści przez Netflix. Nieprzypadkowo więc tytuł jest dostępny w dwóch wersjach okładowych: filmowych i zagranicznych.

Gwiazdą Young! jest Weronika Łodyga. Jej książki *Hurt/Comfort* oraz *Angst with happy ending* pojawiły się na listach bestsellerów. W katalogu oficyny

można odnaleźć – cieszące się sporą popularnością! – książki koreańskie, takie jak: *Piekarnia czarodziej* (Byeong-mo Gu) czy *Almond* (Sohn Won-Pyung, wydany w imprimie Mova). O popularności książek z egzotycznego kraju świadczy fakt, że drugi z wymienionych tytułów niedawno wygrał plebiscyt lubimyczytac.pl na Książkę Roku 2021, właśnie w kategorii literatury młodzieżowej.

Najnowsze „dziecko” Young! to dobrze radzący sobie na księgarskich listach sprzedaży *Perfect on paper* (Sophie Gonzales).

Wydawnictwo Nasza Księgarnia

2021 był rokiem obchodów stulecia Wydawnictwa „Nasza Księgarnia”. Do najważniejszych wydarzeń związanych z tą rocznicą należy zaliczyć: wydanie albumowej książki pamiątkowej *Znamy się od dziecka. Sto lat Wydawnictwa „Nasza Księgarnia”* oraz akcję charytatywną „Sto tysięcy na stulecie”. Akcja ta została zorganizowana we współpracy z Fundacją Dziecięcą Fantazja spełniającą marzenia dzieci ciężko i nieuleczalnie chorych. Udało się zebrać prawie 60 tys. złotych od czytelników, wydawnictwo zaś przekazało fundacji 100 tys. złotych.

Dostojna jubilatka jest cały czas bardzo aktywna i odnosi sukcesy. Dla sprzedaży najważniejsze są niezwykle popularne serie – „Pucio” dla dzieci młodszych i „Dziennik cwaniaczka” dla tych starszych. Tomy tych serii od wielu lat nie znikają ze szczytów list bestsellerów!

Największym bestsellerem Naszej Księgarni jest oczywiście seria z Puciem, który rok temu świę-

tował swoje piąte urodziny! Ten sympatyczny ma-
luch, bohater serii książek Marty Galewskiej-Kustry
(logopedy i pedagoga) oraz Joanny Kłos (ilustrator-
ki), jest ulubionym towarzyszem dzieci w stawianiu

pierwszych kroków w nauce mowy. Każda książka
z tej serii szybko staje się bestsellerem. Decyzję
o dodruku najnowszego tomu (*Pucio na wsi* – pre-
miera – kwiecień 2022) NK podjęła już po dwóch
tygodniach od rozpoczęcia sprzedaży! *Pucio na wsi*
to już siódma „duża” książka w tej serii. Tematycznie
jest to naturalna kontynuacja poprzedniej – *Pucio*
w mieście.

Poszczególne „duże” książki wspierają kolej-
ne etapy rozwoju mowy, „małe” książeczki z kolei
są pomyślane jako wsparcie w codziennych, po-
tencjalnie problematycznych sprawach (jak np.
rezygnacja z pieluski). Serię uzupełniają zabawki
również wspomagające rozwój mowy i spostrze-
gawczość oraz pobudzające do myślenia.

Znaczącym zainteresowaniem czytelników cie-
szy się także „encyklopedyczna” seria przygo-
towana przez parę wspaniałych ilustratorów Ewę
i Pawła Pawlaków – jej najnowsza (czwarta) odsłona
to *Mały atlas kotów (i kociaków)*. Popularnością cie-
szy się również druga seria Jeffa Kinneya opowiada-
jąca o Rowleju, najlepszym przyjacielu Grega.

Czytelnicy nieustannie chętnie odwiedzają „Do-
mek na drzewie” Andy Griffiths i Terry Denton – do-
szli już do 143. piętra i nie zamierzają się zatrzy-
mać. W najnowszym tomie m.in.: duch ducha ducha
o imieniu Fredek, podróż pośrubna zakochanych ro-
botów i bar mleczno-rybny dla pingwinów.

Do ważnych nowości wydanych przez NK nale-
ży także zaliczyć picture book *Nie całkiem narwal*.
Jessie Sima – autor/ka tej książki, osoba niebinarna,

stworzył/a poruszającą i zabawną historię o małym
jednorozcu, który rodzi się na dnie oceanu w rodzi-
nie narwali. Opowieść ta mówi o akceptacji i o po-
szukiwaniu własnej drogi. A także o odwadze, która
jest potrzebna, żeby być jednorozcem wśród nar-
wali... i narwalem wśród jednorozców.

W katalogu Naszej Księgarni pojawiła się tak-
że nowa seria „Moja pierwsza encyklopedia ob-
razkowa polsko-angielska z okienkami”. Ilustrowa-
na prostymi, przyjaznymi ilustracjami Agnieszki
Żelewskiej, zawiera podstawowe słowa po polsku
i angielsku, a także otwierane okienka.

Literatura

W Wydawnictwie Literatura na czele wyników
sprzedaży jak zwykle lektury: *Asiunia* (Joanna Pa-
puzińska), *Sposób na Elfa* (Marcin Pałasz), *Rany Ju-
lek! O tym, jak Julian Tuwim został poetą* (Agniesz-
ka Frączek), *Połączana rybka* (Barbara Kosmowska).
Nakłady tych tytułów sięgają 30-40 tys. egz. rocz-
nie. Ale ze względu na kłopoty z papierem od po-
czątku roku 2022 – wydawnictwo było zmuszone
zmienić oprawę z twardej na zintegrowaną.

Wybuch wojny w Ukrainie i napływ uchodźców
spowodowały zainteresowanie książkami w języku
ukraińskim. Oficyna szybko przetłumaczyła i opu-
blikowała krótkie opowiadania dla młodszych dzie-
ci. Wydano je w wersji dwujęzycznej, polsko-ukra-
ińskiej.

Wiesława Jędrzejczykowa mówi z zadowole-
niem o życiu handlowym tych książek: *Mam wrze-
nie – bo po krótkim okresie sprzedaży trudno poda-
wać statystykę – że zainteresowanie dystrybutorów
jest bardzo duże. Największym zainteresowaniem
cieszy się książka Barbary Gawryluk „Teraz tu jest
nasz dom” i to zarówno w polskiej, jak i dwujęzycznej
wersji – łączny nakład to 10 tys. egz. (opowiadanie
zostało opublikowane pierwszy raz w 2016 r. w serii
„Wojny dorosłych – historie dzieci”, a dotyczy sytu-
acji z roku 2014). Sukces książki cieszy podwójnie, bo
20% od dochodu ze sprzedaży wpłacamy na Funda-
cję Happy Kids, która przyjmuje dzieci z ukraińskich
Domów Dziecka.*

Centrum Edukacji Dziecięcej – Papilon-Pu- blicat-Elipsa

Wydawnictwo kolejny rok przepracowało
w systemie *home office*. Jak mówi dyrektor wyda-
wnicza, Centrum Edukacji Dziecięcej – Papilon-Pu-
blicat-Elipsa Anna Sójka-Leszczyńska – *przekonałiśmy
się, że jest to możliwe, wygodne, efektywne.*

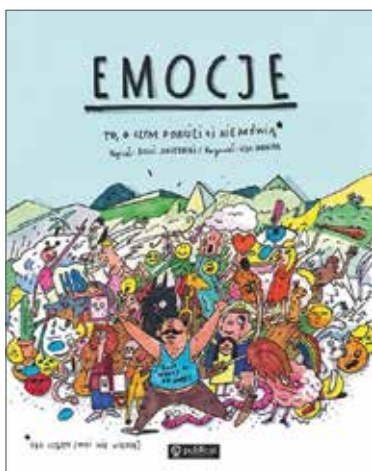
OPINIE
PROBLEMY - DOŚWIADCZENIA - OPINIE

Do najważniejszych tytułów wydawnictwa opublikowanych w ciągu ostatniego roku należą: *Nie tylko robale* (Matt Robertson), książka, która po-

kazuje, dlaczego małe stworzenia mogą być niesamowite na swój unikalny sposób, seria Liliany Fabisińskiej „Od... do”: *Co i jak rośnie w świecie przyrody*, *Jak powstają różne rzeczy*. Książki odpowiadają na tak fundamentalne dziecięce pytania, jak np. ... skąd się biorą żaby?

W popularnym w ostatnich latach nurcie książek informacyjnych STEM (*science, technology, engineering, mathematics*) mieści się tytuł Chrisa Oxlade’a *Znajdź, napraw, jeźdź. Samochody i inne pojazdy*. Czytelnik może „naprawiać” różne pojazdy korzystając ze wskazówek i przekrojów. Książka przedstawia wszystkie pojazdy, które dzieci uwielbiają: pociągi, koparki, betoniarki, helikoptery, samoloty i statki kosmiczne.

Dzieci zawsze są ciekawe tajemnic dorosłych – odkrywają to czytając tomy serii rozpoczętej książką *Mózg. To, o czym dorośli Ci nie mówią*. Najnowsza część tej serii to *Emocje. To, o czym dorośli Ci nie mówią* (Boguś Janiszewski). W świat emocji wprowadzają bohaterowie znani z części o mózgu, pojawiają się też nowe postaci, jak Alpaka Ala i Emo Emu – ekspert od przeżyć i uniesień. Takie książki – według wydawcy – pokazują, że nie ma tematów zbyt trudnych, by młodzi czytelnicy nie mogli ich zrozumieć.

Widnokrąg

Jedną z najważniejszych książek wydawnictwa jest niezwykle *Czarna książka kolorów* (Meneña Cottin, Il. Rosana Faría). Tytuł zabiera czytelnika do świata osób niewidzących. Otwiera przed nim nowe przestrzenie dla: zmysłów, wyobraźni i emocji.

Sukcesem Widnokręgu jest również seria „Raz – Dwa – Trzy” Joanny Bartosik – doczekała się już czterech wznowień. Jest to trójpak (*Patrzymy, Słyszemy, Mówimy*) kartonowych książek dla najmłodszych dzieci, rosnących razem z dzieckiem i podążających za jego rozwojem. Seria wyróżniona w konkursie Instytutu Książki i Polskiej Sekcji IBBY na książki rosnące razem z dzieckiem TRZY/MAM/KSIĄŻKI.

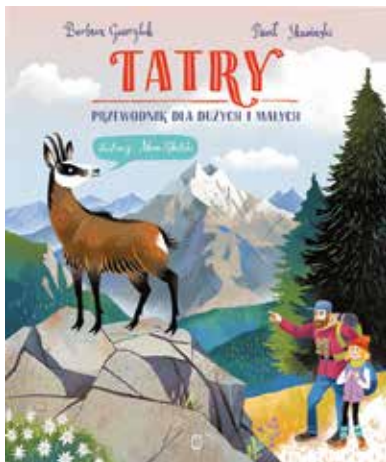
Szczególną pozycją w katalogu oficyny jest *Maleńkie Królestwo* Etgara Kereta, jednego z mistrzów izraelskiej i hebrajskiej sztuki słowa. Ta poetycka, wielowarstwowa opowieść: o mądrości, współczuciu, prawdziwych emocjach, samotności oraz o szczęściu doczeka się wkrótce wznowienia!

Widnokrąg może poszczycić się sprzedażą praw autorskich za granicę: prawdziwym bestsellerem jest tryptyk, na który składają się powiastki filozoficzne z ważnym przekazem: *Coś i Nic*, *Prawy i Lewy* oraz *Wczoraj i Jutro* duetu Anna Paszkiewicz (tekst) i Kasia Walentynowicz (ilustracje). Książki ukazały się po: chińsku, koreańsku, hiszpańsku, katalońsku, rosyjsku.

Dzięki grantom uzyskanym w programie Komisji Europejskiej „Kreatywna Europa” wydawnictwo mogło stworzyć projekty „Bliskie-dalekie sąsiedztwo” oraz „Książki do Zadań Specjalnych”. Są to współczesne historie poruszające aktualne i uniwersalne problemy młodych ludzi. Książki opisujące rzeczywistość bez lukru i moralizowania, do zadań specjalnych, czyli takie, które inspirują, skłaniają do refleksji, uruchamiają wyobraźnię i... niosą nadzieję.

Wydawnictwo Literackie

Trzy lata temu Wydawnictwo Literackie postanowiło utworzyć oddzielny dział przygotowujący publikacje dla młodych. Bardzo szybko stało się rozpoznawalną marką na rynku polskiej literatury dziecięcej. Oficyna, która na przestrzeni niemal 75 lat wydawała wiele tytułów skierowanych do młodszych czytelników, zaczęła być w końcu postrzegana jako wydawca literatury dziecięcej.

Jednym z największych sukcesów oficyny z ostatnich lat jest z pewnością doskonałe wejście na polski rynek *Dziewczynki, która wypila księżyc* i przedstawienie czytelnikom twórczości Kelly Bar-

nhill, niezwykle utalentowanej amerykańskiej autorki książek *fantasy* dla dzieci (a ostatnio także dla dorosłych!). Tytuł ten, sprzedany dotychczas w na-

kładzie kilkudziesięciu tysięcy egzemplarzy, zapoczątkował w 2018 r. okłomagiczną, baśniową, nieformalną serię Wydawnictwa Literackiego dla dzieci powyżej 9 roku życia.

Wydawnictwo publikuje również autorów krajowych. Już niemal od roku, cały czas doskonale sprzedaje się wymyślona i stworzona przez Wydawnictwo Literackie od podstaw książka *Tatry. Przewodnik dla dużych i małych* (kilkanaście tysięcy sprzedanych egzemplarzy!), której napisanie powierzono znanej autorce Barbarze Gawryluk.

Do sukcesów Wydawnictwa Literackiego na scenie dziecięcej należy seria książek Doroty Sumińskiej z ilustracjami Joanny Żero, gdzie słynna lekarka weterynarii odpowiada na dociekliwe dziecięce pytania dotyczące świata zwierząt i ludzi. Cztery tomy serii i wydania zbiorcze, które uczą i bawią całe rodziny to już prawie sześciocyfrowy wynik sprzedaży.

Ważnym elementem w „niedorosłej” ofercie oficyny są pozycje, które można określić jako klasyka: książki opisujące przygody Baltazara Gąbki oraz uwielbiane przez młodzież, pojawiające się na listach lektur tytuły Doroty Terakowskiej, takie jak: *Córka Czarownicy*, *Władca Lewawu* czy *Tam, gdzie spadają Anioły*.

Wydawnictwo Zielona Sowa

Nastąpiły zmiany personalne w oficynie – do zespołu Wydawnictwa Zielona Sowa dołączyła Marta Lenartowicz, która od stycznia 2022 r. kieruje redakcją.

Prym wśród tytułów Wydawnictwa Zielona Sowa wiedzie kilka serii – ich wymienianie zacząć oczywiście należy od tej kochanej przez dzieci już od ponad dekady, czyli „Zaopiekuj się Mną” Holly Webb.

Jednak zdecydowanym numerem jeden w ostatnim roku była seria „Jadzia Pętelka” autorstwa Barbary Supeł, z ilustracjami Agaty Łukszy. Seria liczy już 10 tytułów (sprzedaż ogólna – 440 tys. egzemplarzy!). Serię uzupełniają zeszyty aktywnościowe „Zabawy Jadzi Pętelki” oraz gra „Jadzia Pętelka ćwiczy pamięć”. Do nieco starszych dzieci, które wyrosły już z Jadzi, kierowana jest seria „Staś Pętelka” (siedem tytułów, sprzedaż – 120 tys. egzemplarzy).

Dużym powodzeniem wśród czytelników dziecięcych cieszą się tytuły Anieli Cholewińskiej-Szkoлик, a zwłaszcza seria opowiadań o przygodach małej weterynarki: „Misia i jej mali pacjenci” (sprzedaż:

ponad 350 tys. egzemplarzy!). Misię czytają też dzieci z innych europejskich krajów, chociażby słowackie i czeskie. Serię wzbogacają tomy specjalne, poradnik młodego weterynarza, albumy z naklejkami. Od 1 czerwca 2021 r. na Virtualo/Empik Go można też posłuchać książek z serii „Misia i jej mali pacjenci”. Po pierwszym miesiącu znalazło się w TOP 5 tytułów Virtualo w otoczeniu kryminałów dla dorosłych czytelników!

W mijającym roku sympatię odbiorców zdobyła seria Kasi Keller „Tomasz Niefart”. Już niedługo doczekamy się trzeciego tomu perypetii tego największego pechowca.

Zielona Sowa triumfowała w konkursie Świat Przyjazny Dziecku: 12 nagród i 2 wyróżnienia. Konkurs organizowany jest przez Komitet Ochrony Praw Dziecka od dwudziestu lat!

W styczniu 2022 r. wydawnictwo (wspólnie z Instytutem Reportażu i Faktycznym Domem Kultury) – już po raz trzeci! – zorganizowało sztab WOŚP. W czytanie online zaangażowały się m.in. takie znamienite osoby jak: Emilia Krakowska, Anna Seniuk, Andrzej Seweryn, czy Andrzej Chyra. Dzięki wielkiej hojności darczyńców udało się zebrać ponad 100 tys. złotych!

Zakończenie – czarne chmury?

Cała Europa, rynek książki i jego scena dziecięca wkracza w trudne czasy. Tytuł tego artykułu zaczerpnięty z wypowiedzi Katarzyny Domańskiej z Wydawnictwa Dwie Siostry lapidarnie oddaje nastroje wśród wydawców – pewnie wszystkich, ale tych pracujących na rzecz dzieci w szczególności. Luty i marzec nie były dobrymi miesiącami w tym sektorze... Wydawcy boją się, że ...*będziemy się wciąż mierzyć z efektami wysokich cen w nadchodzących miesiącach. Ich wzrost i wybuch wojny, (...) wpłynął na znaczny spadek sprzedaży książek na przełomie lutego i marca tego roku* (Agnieszka Minkiewicz, st. specjalista ds. promocji i PR, Wydawnictwo Literackie).

Kolejnym czynnikiem budzącym ogromny niepokój w oficynach wydawniczych – jak przecież w całym społeczeństwie – jest inflacja i czynniki ją powodujące – *realny spadek wartości pieniądza (emerytury dziadków), wzrost rat kredytowych (portfele rodziców), spadek optymizmu społecznego (...). Ludzie wciąż ograniczają wydatki. Kupuje się to, co niezbędne, a książki można przecież wypożyczyć z biblioteki. Kiedy ludzie mniej kupują, robi się mniejsze nakłady i/lub redu-*

kuje plany wydawnicze. Myślę, że może to skutkować zwolnieniami w naszej branży... (Katarzyna Szantyr-Królikowska, redaktor naczelna, Wydawnictwo Bajka). Nie ma się więc co dziwić, kiedy od wydawców pytanym o plany na przyszłość słyszy się... *Plan? Przetrwać ten bardzo trudny rok bez uszczerbku, trzymać poziom* (Wiesława Jędrzejczykowska, redaktor naczelna, Wydawnictwo Literatura).

Trzymamy kciuki!

Michał Zając
WDiB UW

NAGRODY

Książka Roku 2020

Lubimyczytać.pl i Allegro

Literatura młodzieżowa – Sohn Won-Pyung: **Almond**, Wydawnictwo Mova.

Fantastyka młodzieżowa – Victoria Schwab: **Niewidzialne Życie Addie Larue**, We need YA.

Literatura dla dzieci – Sara Pennypacker: **Pax. Droga Do Domu**, Harper Collins.

8. Edycja Nagrody imienia Ferdynanda Wspaniałego

Justyna Bednarek (tekst), Daniel de Latour (ilustracje): **Zielone Piórko Zbigniewa. Skarpetki Kontratakuj!** Wydawnictwo Poradnia K.

Książka Roku 2021 PS IBBY

NAGRODY LITERACKIE

❑ w kategorii „książka dla młodszych”:

Justyna Bednarek za książkę **Dom numer pięć**, il. Anna Sędziwy, Wydawnictwo Literackie;

❑ w kategorii „książka dla starszych”:

Barbara Stenka za książkę **Zostań sama w domu**, Wydawnictwo Nasza Księgarnia.

NAGRODY GRAFICZNE

❑ w kategorii „książka obrazkowa”:

Przemysław Truściński za ilustracje do książki **Andzia** z tekstem bp. Piotra Mańkowskiego, Wydawnictwo Timof Comics;

❑ w kategorii „ilustracje i koncepcja graficzna”:

Katarzyna Adamek-Chase za ilustracje do książki Alberta Kwiatkowskiego **Bah Bah. Iran dla dociekliwych**, Wydawnictwo Dwie Siostry.

NAGRODA W KATEGORII SPECJALNEJ „Dziecko jest najważniejsze”

Katarzyna Ryrych za książkę *Wyspa mojej siostry*, Wydawnictwo Literatura.

NAGRODA ZA UPOWSZECZNIANIE CZYTELNICTWA
Lucyna Brzezinska-Eluszkiewicz

Animatorka kultury, autorka oryginalnych warsztatów, imprez i cykli tematycznych propagujących czytelnictwo m.in. TuCzyTam i CzyTam Świat, Czytanie i Działanie. Pracuje w Fundacji 12 Kamienica w Bydgoszczy.

Jasnowidze 2021

Jury międzynarodowe:

Nagroda główna: Nina Budzyńska, Polska, *Ola w rafie*.

Wyróżnienie: Vivienne Chang (tekst), Eugenia Yoh (ilustracje), USA, *This is Not My Home*.

Wyróżnienie: Oleksandr Shatokhin, Ukraina, *Blue Car*.

Wyróżnienie: Adam Skrzypiec, Polska, *Ślonskie abecadło*.

Wyróżnienie specjalne za oryginalną i ważną koncepcję: Oliwia Michniewska i Paulina Szuścik, Polska, *Zamigaj mi!* (seria gier i książeczek dla dzieci i rodziców do nauki polskiego języka migowego).

Jury Wydawnictwa Dwie Siostry:

Nagroda główna – Iga Ścibek (tekst i ilustracje), Przemysław Ścibek (współautor tekstu), Polska, *Co to za kuleczka?*

Nagroda im. Kornela Makuszyńskiego

Nagroda Główna – Jan Bliźniak *Śrubek i tajemnice Maszynerii*, Wydawnictwo Adamada.

Wyróżnienie – Joanna Jagiełło *Urodziny*, Wydawnictwo Literatura.

Wyróżnienie – Krzysztof Kochański *Selfie ze Stolemem*, Wydawnictwo Literatura.

Nagroda Czytelników – Katarzyna Kozłowska, Agnieszka Żelewska *O kuku, który chciał zostać papugą*, Wydawnictwo Bajka.

Nagroda Żółta Ciżemka – V edycja

Katarzyna Kozłowska, Agnieszka Żelewska *O kuku, który chciał zostać papugą*, Wydawnictwo Bajka.

Nagroda Miasta Stołecznego Warszawy „Literatura dziecięca – tekst i ilustracje”

literatura dziecięca (tekst i ilustracje) – Aleksandra i Daniel Mizieliński *Którędy do Yellowstone? Dzika podróż po parkach narodowych*, Dwie Siostry.

Bestsellery EMPIKu

Literatura dla dzieci – Andrzej Maleszka *Stwór*, Znak Emotikon.

Plebiscyt blogerów „Lokomotywa”:

TEKST

Marta Kisiel, *Małe Licho i babskie sprawy*, Wydawnictwo Wilga.

FAKT

Barbara Pietruszczak, Anna Rudak, *Twoje ciało pozytywnie dojrzewanie. Przewodnik po zmianach w ciele, pierwszej miesiączce i ciało pozytywności*, Wydawnictwo Moonka.

OBRAZ

Elżbieta Wasiuczyńska, *Bercia i Orson*, Wydawnictwo Agora.

KOMIKS

Bogusław Janiszewski, Max Skorwider, *O, choroba*, Wydawnictwo Agora / Fundacja Iskierka.

PRZEKŁAD

Kaja Makowska za tłumaczenie książki Trentona Lee Stewarta *Tajemne Bractwo Pana Benedykta*, Wydawnictwo Dwukropek.

OD A DO Z

Katarzyna Jackowska-Enemuo & Marianna Sztyma oraz zespół redakcyjny w składzie: Monika Krzywoszyńska (redakcja), Wiesław Wiszowaty (DTP), Zakład Poligraficzny Moś i Łuczak (druk), *Tkaczka chmur*, Wydawnictwo Albus.

Mądra Książka Roku 2021

Nominacje – książki dla dzieci

Philip Bunting, *Ja i moje mikroby. Akademia mądrego dziecka. Chcę wiedzieć*, Wydawnictwo HarperCollins Polska.

Jess French, Alexander Mostov (ilustracje), *Ratujemy naszą planetę. Lasy*, Wydawnictwo Zielona Sowa.

Artur Kurasiński, Tomasz Minkiewicz (ilustracje), *Róża, a co chcesz wiedzieć? Część druga*, Wydawnictwo Edukomiks.

Tomasz Samojlik, *Poradnik młodych ratowników Ziemi*, Wydawnictwo Naukowe PWN.

Monika Utnik-Strugała, Piotr Socha (konceptcja i ilustracje), *Brud. Cuchnąca historia higieny*, Wydawnictwo Dwie Siostry.

7. Edycja Konkursu Piórko 2021

Justyna Woźniak (tekst) i Aleksandra Badura (ilustracje) *Fabryka Marzeń*.

PROBLEMY - DOŚWIADCZENIA - OPINIE

10 LAT minęło,

czyli podsumowanie dotychczasowej współpracy MPLC i Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich

Od ponad 10 lat Motion Picture Licensing Company Polska Sp. z o.o. (MPLC) jest partnerem Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. W tym czasie podjęliśmy wiele wspólnych inicjatyw na rzecz edukacji, respektowania praw autorskich i walki z piractwem w świecie kultury. Nasze kampanie edukacyjne i informacyjne poświęcone ochronie praw własności intelektualnej producentów filmowych i audiowizualnych docierają do wielu bibliotek na terenie całej Polski i budują świadomość nie tylko wymogów i regulacji prawnych, ale również praktyk etycznych. Cieszymy się, że możemy przyczynić się do rozwoju kultury i wiedzy z zakresu praw autorskich i pokrewnych. Przez tę dekadę zmieniło się wiele i w tym artykule przyjrzymy się, jak w tym czasie rozwijała się firma MPLC i ile rzeczy wspólnie z bibliotekami udało nam się osiągnąć.

Lista producentów

Kiedy w 2008 r. firma MPLC otworzyła swój oddział w Polsce, posiadaliśmy prawa do utworów ponad 80 producentów i dystrybutorów. Rozszerzenie tej oferty i zapewnienie licencjobiorcom dostępu do jak najbogatszej i różnorodnej oferty filmowej od początku stanowiło jeden z naszych priorytetów. Od 2011 r. rozpoczęliśmy współpracę ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich i Ci, którzy są z nami od samego początku widzą, że jest to cel, który sukcesywnie udaje nam się realizować. Obecnie w naszej bazie znajduje się prawie 1000 producentów i dystrybutorów z całego świata,

w tym najsłynniejsze studia hollywoodzkie i niezależne wytwórnie. Nie zamierzamy jednak na tym poprzestać – cały czas staramy się powiększać istniejący katalog i podejmujemy współpracę z nowymi wytwórniami. Ich pełna lista jest dostępna i na bieżąco aktualizowana w zakładce *Producenci* na stronie internetowej www.mplc.pl.

Z dumą jednak możemy stwierdzić, że już w tym momencie wybór jest ogromny. Żeby się nie pogubić w ofercie, co miesiąc na Facebooku i stronie internetowej SBP pojawiają się informacje o nowościach wychodzących na DVD i BLU-RAY, a nasi doradcy licencyjni służą pomocą, jeśli chodzi o do-

także jako miejsc spotkań i licznych projektów, aktywizujących okolicznych mieszkańców. Dlatego chcemy wspierać bibliotekarzy w ich pracy i pokazywać nowe rozwiązania, z których mogą czerpać inspiracje w swojej pracy. Z tego powodu regularnie wysyłamy newslettery z propozycjami filmów, które warto obejrzeć przy okazji różnych rocznic i świąt. W ubiegłym roku wspólnie z SBP zorganizowaliśmy pierwszy webinar, na którym rozmawialiśmy o możliwościach jakie daje Parasol oraz o sposobach jego najskuteczniejszego wykorzystania. W spotkaniu wzięli udział zarówno posiadacze Parasola, którzy chcieli poszerzyć swoją wiedzę, jak również Ci, których przygoda z pokazami filmowymi jeszcze się nie rozpoczęła. Przez lata przygotowaliśmy również

Głęboko wierzymy w budowanie lokalnych społeczności i jak najpowszechniejsze zagwarantowanie dostępu do dóbr kultury. Rola bibliotek jest na tym polu nieoceniona. Nie tylko jako instytucji dbających o umacnianie roli czytelnictwa, ale

SBP

©2005 Pearson Education, Inc. All rights reserved. Pearson Education, Inc., publishing as Pearson Benjamin Cummings, 100 Brookline Avenue, Boston, MA 02118.

official information on United Nations disarmament efforts: <http://www.un.org/disarmament>

problem - doswiadczenia - opinie

wiele artykułów i poradników dostępnych na stronie sbp.pl i na łamach „Bibliotekarza”.

Nie tylko Parasol Licencyjny®

Oprócz Parasola Licencyjnego® oferujemy jednorazową licencję komercyjną na konkretny film. Licencję Title by Title (TBT) można reklamować tytułem, producentem oraz nazwą bohaterów w reklamie powszechnej. Przez wiele lat w ramach tej licencji możliwe było odtwarzanie utworów pięciu wytwórni: Universal, Miramax, Paramount, MGM oraz DreamWorks. W tym roku rozbudowaliśmy ten zestaw o filmy Disneya, Pixara, 20th Century Studios i Lionsgate. Znacząco więc wzrosła dostępność animacji i bajek dla dzieci, filmów gatunkowych (w tym horrorów, thrillerów, komedii romantycznych, dramatów, akcji i fantasy) oraz nagradzanych i kultowych produkcji. Ten rodzaj licencji idealnie sprawdzi się podczas pokazów plenerowych lub komercyjnych, w trakcie pikników czy festynów organizowanych na większą i mniejszą skalę poza terenem biblioteki. Licencja TBT może stanowić dopełnienie Parasola lub być sposobem na sprawdzenie idei pokazów filmowych w bibliotece. Filmowe lato cieszy się coraz większym zainteresowaniem, a chętnych z każdym rokiem przybywa. Warto więc uwzględnić to w planach i postarać się o zewnętrzne finansowanie takiego wydarzenia.

Jak działamy w trudnych czasach

Ostatnie lata stanowiły dla wszystkich duże wyzwanie. Pandemia Covid-19, wojna w Ukrainie i migracja uchodźców do Polski oraz rosnąca inflacja bezsprzecznie zmieniły otaczającą nas rzeczywistość. Jednym z sektorów, który szczególnie mocno odczuł obostrzenia covidowe, był sektor kultury. Zawieszenie, a następnie znaczne ograniczanie liczby uczestników wydarzeń kulturalnych z udziałem publiczności, a nawet samej obsługi czytelników, były codziennością dla bibliotekarzy w całym kraju. Dodatkowym problemem, z którym trzeba było się zmierzyć, okazały się redukcje dotacji budżetowych. Rozumiejąc trudną sytuację współpracujących z nami instytucji od początku staraliśmy się znaleźć rozwiązanie, które stanowiłoby realne wsparcie. Dlatego zdecydowaliśmy się przedłużyć okres trwania licencji o miesiące, podczas których biblioteki były zamknięte. W ten sposób posiadacze licencji mogą być pewni, że w pełni wykorzystają możliwości płynące z posiadania Parasola Li-

cencyjnego®, bez względu na czynniki zewnętrzne. Ponadto, od maja użytkownicy Parasola mogą korzystać również z ukraińskich wersji językowych zamieszczonych na nośnikach wydanych w Polsce bądź w Ukrainie. Wiele bibliotek wspiera uchodźców organizując różnego rodzaju działania informacyjne, edukacyjne, kulturalne oraz integrujące. Wykorzystanie w tym celu filmów i innych utworów audiowizualnych stanowi bardzo przydatne i proste narzędzie, z którego warto skorzystać.

Nowa strona dla bibliotek

W celu jeszcze sprawniejszego procesu wspierania bibliotek w ich przygodzie z pokazami filmowymi, stworzyliśmy specjalną stronę internetową biblioteki.mplc.pl. Zgromadziliśmy tam całą wiedzę i pakiet przydatnych informacji. Znajdują się na niej m.in. odpowiedzi na najczęściej pojawiające się ze strony bibliotek pytania, inspiracje pomagające wykorzystać potencjał tkwiący w filmach do rozwoju programu kulturalnego biblioteki, przydatne linki oraz listę producentów i dystrybutorów. Za pomocą strony internetowej można też w bardzo szybki i prosty sposób wypełnić formularz zgłoszeniowy. Po pozytywnej weryfikacji wniosku wystawiamy fakturę i certyfikat licencyjny, co jeszcze bardziej usprawnia kwestie formalne i pozwala szybciej cieszyć się z korzyści płynących z posiadania Parasola. Certyfikat obowiązuje przez rok od wskazanej na formularzu daty, chyba że, jak już wcześniej wspomnieliśmy, z przyczyn zewnętrznych nastąpi konieczność zamknięcia placówki. Wtedy wydłużamy o ten czas okres obowiązywania licencji. Wkrótce rozpoczniemy również prace nad modernizacją strony, warto więc co jakiś czas na nią zaglądać, żeby zobaczyć, jakie niespodzianki jeszcze przygotowaliśmy.

Kontakt do MPLC

Pokazy filmowe z Parasolem Licencyjnym® to naprawdę wspaniały i prosty sposób na urozmaicenie oferty biblioteki. Więcej informacji na temat licencji można znaleźć na stronie internetowej www.biblioteki.mplc.pl oraz na stronach SBP. Nasi doradcy licencyjni od lat wspierają i pomagają bibliotekom na terenie całej Polski i z przyjemnością udzielą szczegółowych informacji oraz porad jak rozpocząć taką działalność. Zachęcamy więc do kontaktu pod numerami telefonów: 22 256 59 00, 22 314 69 96, 535 511 188, 535 511 122 oraz pod adresem info@mplc.pl.

XXVIII edycja nadania Nagrody im. Anny Platto

8 sierpnia 2022 r. w Galerii Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego odbyła się XXVIII edycja nadania Nagrody im. Anny Platto jaką uhonorowuje się bibliotekarzy i bibliotekarki z województwa lubelskiego, którzy wyróżniają się w swoich działaniach twórczymi, nieszablonowymi formami pracy z młodymi czytelnikami, a także promocją literatury dziecięco-młodzieżowej.

Wydarzeniem towarzyszącym tegorocznej gali była wystawa „Ponownie w Lublinie...” wraz z kopią obrazu Jana Matejki „Bitwa pod Grunwaldem” autorstwa Ireneusza Rolewskiego. Organizatorami tegorocznej edycji byli: Wojewódzka Biblioteka Publicz-

➤ Katarzyna Sudół laureatka Nagrody im. A. Platto

na im. H. Łopacińskiego w Lublinie, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich – Zarząd Okręgu w Lublinie oraz Towarzystwo Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego.

Uroczystość została objęta honorowym patronatem przez wojewodę lubelskiego Lecha Sprawkę, marszałka województwa lubelskiego Jarosława Stawiarskiego, prezydenta miasta Lublina Krzysztofa

Żuka i przewodniczącą Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Warszawie dr Barbarę Budyńską. Patronat medialny uroczystości objął portal internetowy SBP.

O doniosłości niniejszej gali świadczyła obecność zaproszonych gości ze świata nauki i polityki: wicewojewody lubelskiego Roberta Gmitruczuka, marszałka województwa lubelskiego Jarosława Stawiarskiego, członka zarządu województwa lubelskiego Bartłomieja Bałabana, burmistrza miasta Kraśnik Wojciecha Wilka, kierownika Katedry Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej UMCS w Lublinie prof. Anity Has-Tokarz, a także dr Renaty Malesy z Katedry Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej UMCS w Lublinie. Ponadto obecni byli: siostra patronki Nagrody Mirosława Platto, pomysłodawca Nagrody im. Anny Platto Zdzisław Bieleń, prof. Andrzej Wac-Kowalczyk, prezes Towarzystwa Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego, dyrektorzy i dyrektorki bibliotek z Biłgoraja, Kraśnika, Świdnika, Zamościa.

Decyzją Komisji XXVIII edycji Nagrody im. Anny Platto, pod przewodnictwem prof. Anity Has-Tokarz z dnia 1.07.2022 r. **nominowanymi do Nagrody zostały w tym roku:**

- Dorota Głogowska z Biblioteki Publicznej Gminy Nielisz (pow. zamojski),
- Urszula Kowalczyk z Gminnej Biblioteki Publicznej w Mełgwi (pow. świdnicki),
- Joanna Puchacz z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Tarnogrodzie (pow. biłgorajski),
- Katarzyna Sudół z Filii nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kraśniku.

Po wręczeniu nominacji i upominków wyróżnionym bibliotekarkom odczytano werdykt: **laureatką XXVIII edycji Nagrody im. Anny Platto została Katarzyna Sudół.**

OSIMODORS - KRAŚNICKI
BIBLIOTEKA - SPÓDOWISKO

Pani Katarzyna na co dzień pracuje w wypożyczalni dla dzieci i młodzieży w Filii nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kraśniku. Do jej sukcesu niewątpliwie przyczyniły się m.in. wykształcenie pe-

Fot. w artykule z archiwum biblioteki

dagogiczne, ponad 20-letnie doświadczenie w pracy bibliotekarza, zaangażowanie i włożone serce w wykonywaną pracę, a przede wszystkim otwartość na potrzeby młodych czytelników. Laureatka jest osobą pełną pomysłów, które realizuje na najwyższym poziomie. W roku 2021 była koordynatorką 277 różnorodnych projektów i wydarzeń kulturalnych, w których uczestniczyło w sumie 6407 osób. Działania te miały na celu rozwijanie zainteresowań czytelników wśród dzieci i młodzieży poprzez trwały kontakt z książką. Dzięki zastosowaniu różnorodnych

form i metod takich jak: wernisaże, wystawy, konkursy, gry plenerowe i planszowe czy zajęcia teatralne Pani Katarzyna tworzyła trwałą relację pomiędzy biblioteką a czytelnikiem. Organizowane przez nią zajęcia głośnego czytania i storytellingu, warsztaty plastyczne, muzyczne, kulinarne i przyrodnicze, wpłynęły na młode pokolenie i nauczyły nawyku czytania i korzystania z książki jako źródła wiedzy. Pomysłodawczyni konkursu plastycznego pt. „Ekspresowy pociąg do książek” angażowała do swych działań nie tylko dzieci i młodzież, ale także osoby dorosłe. W swoich działaniach Pani Katarzyna korzystała z nowoczesnych technologii cyfrowych organizując za ich pośrednictwem „Godzinki dla rodzin” oraz spotkania w ramach „Klubu Przyjaciół Kubusia Puchatka”, Dyskusyjnego Klubu Książki „Czytaczek”, pracowni plastycznej „Pędzelki”, a także akcje „Bibliotekarz w przedszkolu” czy „Bajeczki z Walizeczki”.

Podczas uroczystości wręczono szereg medali, odznak, dyplomów i listów gratulacyjnych osobom, które w swej pracy bibliotekarza wykazały się wybitnymi zasługami. Jedną z nich było odznaczenie państwowe nadane przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę, osobie zasłużonej w służbie państwu i społeczeństwu polskiemu. Brązowy Medal Zasługi za działalność na rzecz promocji czytelnictwa i bibliotekarstwa otrzymała Joanna Chapska. Ponadto decyzją Zarządu Województwa Lubelskiego wyróżnienie Medalem Pamiątkowym Województwa Lubelskiego otrzymała Bożena Lech-Jabłońska. Grawerton okolicznościowy za całokształt pracy na rzecz integracji środowiska bibliotekarskiego otrzymała Joanna Chapska. Dyplom Uznania od Zarządu Województwa Lubelskiego otrzymała Maria Dalczyńska, zaś Dyplom Uznania Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego otrzymali: Marzena Kopciowska oraz Piotr Pilipczuk. Uchwałą Zarządu Głównego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Warszawie przyznano także Honorową Odznakę SBP Joannie Chapskiej oraz Małgorzacie Pieczykolan. List gratulacyjny otrzymała Anna Biegalska.

Serdecznie gratulujemy laureatce tegorocznej edycji Nagrody im. Anny Platto i wszystkim wyróżnionym!

Ewa Stępień

**Biblioteka Główna Uniwersytetu
Przyrodniczego w Lublinie**

Sekretarz Zarządu Okręgu SBP z siedzibą w Lublinie

Działania Przemyskiej Biblioteki Publicznej na rzecz uchodźców z Ukrainy

Ukraine

BIBLIOTEKA - GRODZIŃSKO

miasta, jego wielonarodowość i wielowyznaniowość wywarły głęboki wpływ na lokalną społeczność, czego rezultatem był często nieoczekiwany rozkwit i rozwój różnych dziedzin życia społecznego. W takich warunkach kształtowała się także historia przemyskich bibliotek, sięgająca początków XVII w. O pierwszych zbiorach wcielających w życie ideę księżnicy publicznej można mówić od 1754 r. i scalonych przez ówczesnego biskupa Wacława Hieronima Sierakowskiego księgozbiorach klasz-

▲ Fot. w artykule z archiwum biblioteki

Przemyśl to blisko sześćdziesiąty tysięcy miasto położone 13 km od granicy polsko-ukraińskiej i przejścia granicznego Medyka–Szeginie. Pierwsza pisana wzmianka o Przemyśle pochodzi z 981 r. i została umieszczona w *Kronice Nestora*. Położenie na styku różnych kultur, trudna historia

tornych, kościelnych i prywatnych zbiorach biskupich. Niestety w wyniku działań zaborców, wojen, zmian administracyjnych i ustrojowych większa część zbiorów historycznych nie przetrwała i powołana na podstawie *Dekretu z 17 IV 1946 roku o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi* Biblioteka Publiczna Miasta Przemyśla rozpoczęła swoją działalność 1 marca 1947 r. prawie od podstaw. Po siedemdziesięciu pięciu latach nieprzerwanej działalności, zmianach lokalizacji w przestrzeni miasta, administracyjnych i związanych z nimi przekształceniach nazwy instytucji, Przemyśka Biblioteka Publiczna im. Ignacego Krasickiego jest dziś szeroko dostępną, świadczącą różnorakie usługi księżnicą.

24 lutego 2022 r., w dniu agresji rosyjskiej na Ukrainę, biblioteka rozpoczęła pracę w okolicznościach wymagających dostosowania działalności do nowych warunków demograficznych. Już 25 lutego do blisko sześćdziesięcioletniego miasta zaczęli przybywać obywatele Ukrainy, głównie kobiety, dzieci i osoby starsze, uciekające przed wojną. Według codziennych komunikatów prezydenta

tach recepcyjnych wyjeżdżała w głąb Polski, jednak część zostawała w Przemyślu i wymagała opieki na miejscu. Oprócz pomocy indywidualnej świadczonej na rzecz uchodźców, w drugim tygodniu wojny w Ukrainie podjęto decyzję o zlokalizo-

OFERUJEMY

DZIECIOM

- książki w języku ukraińskim
- zabawki kreatywne, puzzle
- gry planszowe i zręcznościowe
- zabawy plastyczne

MŁODZIEŻ I DOROSŁYM

bezpłatny dostęp
do komputera, internetu,
drukarki, ksero, skanera

miasta Przemyśla ich liczba była często zbliżona do liczby ludności miasta. Zdecydowana większość po kilku lub kilkunastogodzinnym pobycie w punk-

ДЛЯ ДІТЕЙ ПРОПОНУЄМО:

- книжки українською мовою
- творчі іграшки, головоломки
- настільні та аркадні ігри
- художні заняття

МОЛОДЬ ТА ДОРΟΣЛИХ

запрошуємо користуватися
безкоштовними: доступом до
комп'ютера, Інтернетом,
принтером, копіювальним
апаратом та сканером

waniu w jednej z agend biblioteki, tj. Czytelni Nowości Wydawniczych, przestrzeni dla ukraińskich dzieci i ich opiekunów. Do jej organizacji wykorzystano własne zasoby, ale także zwrócono się do mieszkańców miasta o wsparcie w zgromadzeniu gier planszowych, kreatywnych zabawek, artykułów piśmienniczych, puzzli, kolorowanek oraz książek w języku ukraińskim. Informację na stronie biblioteki, na portalach społecznościowych oraz na plakatach umieściliśmy w językach: polskim, ukraińskim i angielskim. To spowodowało, że paczki z niezbędnymi materiałami otrzymywaliśmy m.in. od darczyńców z miejscowości Mississauga w Kanadzie, a także z Krakowa, Jawora, kilku podprzemyskich miejscowości i oczywiście z samego Przemyśla.

10 marca zgłosiła się do nas agencja reklamowa z Krakowa, której jeden z klientów zadeklarował zakup nowych książeczek dla dzieci i przekazanie ich naszej bibliotece z przeznaczeniem dla przekraczających granicę ukraińsko-polską. Pierwotnie planowano kupno książek w Ukrainie, jednak

z powodu zrozumiałych trudności ostatecznie wydrukowano partię książek w Polsce i w drugiej połowie marca otrzymaliśmy 800 egzemplarzy książki *Maliuk i wiesna* autorstwa Agi Nuckowski, którą systematycznie rozprowadzamy do przemyskich szkół i przedszkoli, gdzie uczy się część uchodźców, którzy pozostali w Przemyślu, do Centrum Pomocy Humanitarnej i punktu recepcyjnego na przemyskim dworcu kolejowym. Część została także przekazana do Domu Ukraińskiego w Przemyślu, kilku bibliotek w Polsce, które prosiły o pomoc w znalezieniu takich książeczek z przeznaczeniem do swoich zbiorów, oraz do wszystkich filii na terenie miasta. Ostatecznie naszą przestrzeń dla dzieci z Ukrainy uruchomiliśmy 7 marca, uprzedzając ten fakt stosownymi ogłoszeniami w językach: polskim i ukraińskim.

Tego samego dnia mieliśmy pierwszych gości, a z każdym następnym zainteresowanie naszą ofertą rosło. Dzieci chętnie spędzają u nas czas na zabawie, odwiedzają Mediatekę, ale także odraabiają wspólnie lekcje, układają puzzle, grają w gry, korzystają z komputerów. Łącznie od 7 marca do 27 czerwca br. odnotowaliśmy 506 wizyt użytkowników z Ukrainy.

Biblioteka stała się miejscem kontaktowym dla mam, w którym mogą bezpośrednio porozmawiać, wymieniać się niezbędnymi informacjami czy po prostu побыć ze sobą, ale także bezpłatnie skorzystać z usług kserograficznych i internetu. Dzieci,

które zostały w Przemyślu i uczęszczają tu do szkół i przedszkoli, zostały w miarę ich potrzeb zaopatrzone u nas w artykuły piśmiennicze, plecaki, zabawki edukacyjne itp. Młodzi przemyslanie wspólnie z ukraińskimi dziećmi układają puzzle i budują zamki z klocków lego.

Biblioteka stała się miejscem integrującym społeczność lokalną z przebywającymi w mieście uchodźcami. A oni sami chętnie i regularnie korzystają z naszych usług.

Bibliografia:

- ❑ Balicka Grażyna, Ewa Lis oprac.: *Przemyska Biblioteka Publiczna. Informator*. Przemyśl: Przemyska Biblioteka Publiczna im. Ignacego Krasickiego, 2002.
- ❑ Hauser Leopold: *Monografia miasta Przemyśla*. Przemyśl: Nakładem Księgarni Braci Jeleniów, 1883.
- ❑ *Przemyśl: Tysiąc lat na styku zachodniego i wschodniego chrześcijaństwa*. Przemyśl: Przemyska Biblioteka Publiczna im. Ignacego Krasickiego, 2016.
- ❑ *Z dziejów bibliotek przemyskich. Praca zbiorowa z okazji sześćdziesięciolecia Przemyskiej Biblioteki Publicznej (1947-2007)*. Red. Anna Siciak. Przemyśl: Przemyska Biblioteka Publiczna im. Ignacego Krasickiego, 2009.

Agata Piława
Przemyska Biblioteka Publiczna
im. Ignacego Krasickiego

BIBLIOTEKA - GŁOSOWISKO

Maria Konopnicka w MBP im. Marii Kozaczkowej w Dąbrowie Tarnowskiej

BIBLIOTEKA - GROMOWSKO

23 maja br. przypadała 180. rocznica urodzin Marii Konopnickiej – jednej z Patronek Roku 2022. Z tej okazji Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Kozaczkowej w Dąbrowie Tarnowskiej zorganizowała happening pn. „Poezja wreszcie w mieście”, który odbył się na ulicach Dąbrowy Tarnowskiej.

Obecnie biblioteka realizuje projekt „Dwie Marie – polskie wersy łączą pokolenia”, którego celem jest zwiększenie zainteresowania poezją i odkrywanie jej na nowo przez wszystkie grupy wiekowe. Zadanie honoruje ważną dla lokalnej społeczności postać Marii Kozaczkowej oraz Marii Konopnickiej, na której twórczości wychowała się rzesza dzieci, a po jej dzieła skierowane do dorosłych sięgają kolejne pokolenia.

Bibliotekarze, wolontariusze oraz czytelnicy wyruszyli z MBP w poniedziałkowe popołudnie, aby propagować poezję i zwrócić uwagę na uniwersalne wartości, jakie niesie ze sobą. Za pomo-

cą kartonowych szablonów i kredowego sprayu, na chodnikach miasta naniesione zostały wybrane cytaty z twórczości obu poetek. Użyte kolory miały za zadanie przyciągnąć wzrok przechodniów i rozbudzić ich ciekawość. Uczestniczące w wydarzeniu dzieci dodatkowo wzbogaciły naniesione fragmenty kredowymi rysunkami. Nawiązanie do street art'u i umieszczanie poezji w przestrzeni publicznej ma na celu zwrócenie uwagi na wartość słowa. Przyjęta forma wydarzenia miała wydobywać walory liryki z uwzględnieniem potrzeb i sposobów komunikowania się dzieci i młodzieży. Do młodych ludzi skierowany został przekaz zakodowany w ich sposobie komunikowania się. Happening zakończył się w dąbrowskim Parku Miejskim rozdawaniem balonów z logo projektu. Część osób ubrana była w koszulki promujące zadanie „Dwie Marie – polskie wersy łączą pokolenia”. Pogoda dopisała uczestnikom happeningu, podobnie jak dobre humory. Cieszymy się, że biblioteki i czytelnikom udało się kolorowo oraz hucznie zaakcentować rocznicę urodzin Marii Konopnickiej. Mieszkańcy Dąbrowy Tarnowskiej jeszcze przez jakiś czas będą mogli wypatrywać barwnych cytatów przemierzając ulice miasta.

Projekt „Dwie Marie – polskie wersy łączą pokolenia” dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu Partnerstwo dla książki.

Edyta Więcek
Miejska Biblioteka Publiczna
w Dąbrowie Tarnowskiej

▲ Fot. w artykule z archiwum biblioteki

Tańcowała igła z nitką...

Wśród znacznej liczby ofert książkowych, które są do wykorzystania w pracy z dziećmi można łatwo się pogubić. Wydaje się czasami, że nie da się w całości wykorzystać potencjału wybranej pozycji z powodu ograniczonego czasu warsztatów czy zainteresowania ze strony dzieci danym tematem. Jest to oczywiście powiązane z wiekiem uczestników, ich umiejętnościami i humorem w danym dniu.

Tradycyjna forma warsztatów, która pozwala na krótki czas zainteresować małe dzieci treścią tej czy innej książki, w połączeniu z formą zabawy pozwala na skupienie ich uwagi z możliwością

Z myślą o spotkaniach z najmłodszymi czytelnikami stworzyłam książkę z niezwykle elementami. Po wydaniu mojej pierwszej haftowanej książki *O czym milczy misio* i po częstych spotkaniach autorskich z liczным gronem dzieci, zauważyłam, że brakuje im zwykłej zabawy w najprostszej formie. Siedzenie i słuchanie w całkowitej ciszy i skupie-

▲ Fot. w artykule z archiwum biblioteki

przedłużenia aktywnej części zajęć z wielką korzyścią dla ich rozwoju. Co będzie skutkiem? Wesoło spędzony czas z walorem terapeutyczno-sensorycznym.

niu nie przynosiło im takiej radości i zachwytu jakbym chciała. Z tego powodu do pracy nad drugą haftowaną książką podeszłam inaczej. Książka ma walor terapeutyczno-sensoryczny, który sprawdził

BIBLIOTEKA - GŁOŚNIWIŚKO

się doskonale. Jest wykorzystywany w profilaktyce oraz stymulacji prawidłowego rozwoju rąk dzieci i do pracy z dziećmi z zaburzeniami w rozwoju.

ABCadło zwierzę zjadło – taki tytuł ma moja druga nietradowa książka dla dzieci w wieku 0-6 lat. Ma ona za zadanie przedstawienie dzieciom polskiego alfabetu w całkiem innej formie. Na każdą literkę wykonaną z filcu są wyhaftowane zwierzątka, okładkę uzupełniają uszyte z filcu zwierzątka na

rzepach. W książce zawarty jest śmieszny wierszyk o alfabecie. W związku z tym, że na litery, a dokładnie A, E, N, O, Y nie ma zwierzątek, kartki z kanwy są

puste. Ale to, że czegoś nie ma wcale nie oznacza, że nie możemy sami coś wymyślić. I akurat z tym zadaniem dzieci sobie świetnie radzą. Ich fantazja nie zna granic.

Dodatkowym atutem pracy z książką jest uszyty z kolorowego materiału polski alfabet. Wszystkie 32 literki w rozmiarze 23 cm każda, wypełnione są antyalergiczną kulką silikonową. Pobudzają one bodźce dotykowe, wzrokowe, słuchowe. Ich kształt pozwala dzieciom na rozpoznawanie i układanie liter w prawidłowej kolejności.

Żeby zwierzątka nie zjadały literki dzieci muszą je nakarmić. Nakładają filcowe maseczki różnych zwierząt i z garnka wybierają, spośród filcowych warzyw i owoców, jedzenie dla siebie. Wesołe tań-

ce na zakończenie warsztatów w zwierzęcym kółku dają najwięcej frajdy. Stymulację zmysłów, wyobraźni, myślenia, terapię ruchową i odgrywanie ról ćwiczy się przez zabawę.

W czasie kiedy jest u nas tak dużo dzieci i dorosłych z Ukrainy taka metoda nauczania alfabetu polskiego dla najmłodszych jest mało stresująca. Nie do końca zajęcia traktowane są jako sposób na naukę, bardziej traktują je jako wesołe spotkanie i interesującą formę integracji.

Olga Stelmach
Gminna Biblioteka i Centrum Kultury w Przechlewie

70-LECIE PUBLICZNEJ BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ W OBORNIKACH

BIBLIOTEKA - SPRAWOŚĆ

Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Obornikach to ważne miejsce na edukacyjnej i kulturalnej mapie powiatu obornickiego. Jest ona jedną z dziesięciu filii Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Poznaniu, instytucją podległą Urzędowi Marszałkowskiemu w Poznaniu. W 2022 r. biblioteka obchodzi jubileusz 70-lecia istnienia.

Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Obornikach – kiedyś

Pedagogiczna Biblioteka Powiatowa w Obornikach została powołana decyzją Wydziału Oświaty Powiatowej Rady Narodowej w 1952 r. W archiwum biblioteki zachowało się pismo z 24 kwietnia 1952 r. przesłane przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Poznaniu do kierownika PBP Zofii Pawlak z prośbą o pokwitowanie odbioru jednego regału bibliotecznego. Pomieszczenie biblioteczne usytuowano w ciasnym lokalu na poddaszu Szkoły Podstawowej nr 1 w Obornikach, zajmowanym wspólnie z Zarządem Oddziału Powiatowego Związku Nauczycielstwa Polskiego.

W 1957 r. kierownictwo biblioteki objęła Irena Pietz, która tę funkcję sprawowała do roku 1981. Następnymi kierownikami były: Emilia Nowak (1981-1987), Janina Walkowiak (1987-2007), Anna Ostrowska (2007-2010). Obecnie biblioteką zarządza Beata Łukasiewicz-Lorent.

Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Obornikach – dziś

Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Obornikach obecnie proponuje swoim czytelnikom 27 tys. pozycji oraz 21 tytułów czasopism fachowych i pedagogicznych w bieżącej prenumeracie. Nadal uzupełniamy zbiory z zakresu: pedagogiki, psychologii, socjologii, wprowadzamy też nowe pozycje z ekonomii i zarządzania, prawa, polityki, filozofii, kultury i wielu innych dziedzin zgodnie z potrzebami czytelników.

W siedzibie biblioteki oraz online organizujemy liczne spotkania warsztatowe i konferencje, których celem jest wspieranie procesu kształcenia i doskonalenia nauczycieli. Wiele inicjatyw nie zostałyby zrealizowanych, gdyby nie bardzo dobra współpraca z instytucjami oświaty i kultury powiatu obornickiego, którą sobie niezwykle cenimy. Lokalnym szkołom proponujemy szeroką ofertę lekcji bibliotecznych oraz otwartych zajęć edu-

▲ Fot. w artykule z archiwum biblioteki

cyjnych dla dzieci i młodzieży na wszystkich etapach edukacyjnych. Nasza placówka organizuje również: wystawy, konkursy, quizy oraz realizuje projekty edukacyjne. Mamy świadomość, że budowanie nowoczesnego i innowacyjnego społeczeństwa XXI w. opiera się w znacznym stopniu na dostępie do informacji i wiedzy. Liczymy, że będziemy go zapewniać naszym czytelnikom przez wiele kolejnych lat.

Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Obornikach – obchody jubileuszu

#jubileusz #pbpoborniki

Obchody jubileuszowe rozpoczęliśmy na naszym profilu facebookowym, na którym opublikowaliśmy cykl postów, przybliżających internautom historię biblioteki, sylwetki jej pracowników, zgromadzone zbiory i przebieg jej komputeryzacji.

„Ubierz się w książkę” – konkurs

4 kwietnia 2022 r. wraz z biblioteką szkolną Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Chrustowie ogłosiliśmy konkurs fotograficzny „Ubierz się w książkę”, który został rozstrzygnięty 29 kwietnia 2022 r. Polegał on na wykonaniu jednego autorskiego zdjęcia, które przedstawiało połączenie okładki książki albo czasopisma z postacią fotografowanej osoby lub specjalnie zaaranżowanym otoczeniem.

Wpłynęło aż 47 prac, będących dowodem ogromnej kreatywności ich autorów. Wyróżniliśmy i nagrodziliśmy 12 osób, zaś ich prace można było podziwiać do połowy czerwca br. we wnętrzach naszej biblioteki.

Uroczystość jubileuszowa

10 maja 2022 r. w niezwykłym budynku Domu Kultury w Objezierzu odbyła się uroczystość jubileuszowa, w której udział wzięli: Dorota Kinal – dyrektor Departamentu Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Zofia Kotecka – starosta powiatu obornickiego, Tomasz Szrama – burmistrz miasta i gminy Oborniki, Da-

nuta Wielbowicz – dyrektor Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Poznaniu i Mateusz Klepka – dyrektor Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Obornikach oraz przedstawiciele lokalnych instytucji edukacyjnych i przyjaciele naszej biblioteki.

Ważnym punktem programu był wykład Wojciecha Matelskiego i Barbary Olgi Krause-Matelskiej z fundacji Nasze Podwórko. Przytoczyli oni historię nauczycielstwa i edukacji na ziemiach polskich. Opowiedzieli o trudnych warunkach pracy i niskim wynagrodzeniu nauczycieli w XIX i XX w. Dużo emocji wzbudziły archiwalne zdję-

„Ubierz się w książkę”

KONKURS FOTOGRAFICZNY Z OKAZJI 70-LECIA PBP W OBORNIKACH

cia tzw. czerwonych szkół, czyli zwykle jednoizbowych budynków wykonanych z czerwonej cegły, zwłaszcza tych niegdyś istniejących w powiecie obornickim.

Uroczystość jubileuszowa była też okazją do wspomnień, gratulacji i życzeń. Zaproszeni goście dużo mówili o znaczącej roli Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Obornikach w środowisku lokalnym. Dziękowali również za wieloletnią, owocną współpracę i życzyli kolejnych udanych lat.

Justyna Pawlak
PBP Filia w Obornikach

Nowe oblicze Biblioteki Chełm - Filii WiMBP w Gdańsku

WIMBP

BIBLIOTEKA - GŁOŚNIWIŚĆ

Wyremontowana Biblioteka Chełm

Przełom 2021 i 2022 r. w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Gdańsku okazał się niezwykle intensywnym czasem. Pod koniec grudnia 2021 r. miało miejsce oficjalne otwarcie wyremontowanej Biblioteki Chełm wraz z Galerią Fotoreporterów im. Maćka Kosycarza i księżkomatem.

Biblioteka Chełm to jedna z największych filii WiMBP w Gdańsku, otwarta przez sześć dni w tygodniu, która teraz dzięki remontowi stała się bar-

dziej przyjazna dla czytelników. To wypożyczalnia zbiorów dla różnych grup wiekowych, miejsce z dostępem do prasy i internetu, a także przestrzeń warsztatów i kameralnych spotkań autorskich, która po remoncie jeszcze bardziej zachęca do częstszych odwiedzin.

Niezwykle istotną zmianą po remoncie nie są tylko wnętrza. Oprócz tradycyjnego wolnego dostępu do półek, WiMBP w Gdańsku umożliwiła również korzystanie z intuicyjnego księżkomatu, który cieszy

się niezwykle powodzeniem. Książkomat pozwala na odbiór zamówionych wcześniej książek, jak również ich zwrot. Jest on dostępny przed budynkiem biblioteki, również poza godzinami otwarcia filii. To sprawia, że jest to niezwykle praktyczne urządzenie dla osób, którym brakuje czasu na wizytę w bibliotece, ale także osób z niepełnosprawnościami, rodziców z dziećmi, czy obcokrajowców.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że w Bibliotece Chełm od końca grudnia działa Galeria Fotoreporterów im. Macieja Kosycarza. Galeria tworzy nową przestrzeń w bibliotece – przestrzeń kultury i sztuki. Wystawiane będą tam prace autorstwa pomorskich fotografików i fotoreporterów lub tych, których tematyka prac będzie dotyczyła właśnie Pomorza.

Biblioteka Chełm to również obiekt dostępny dla wszystkich – oprócz wspomnianego książkomatu, który znajduje się przed budynkiem, biblioteka zajmuje lokal na parterze, a w jej wnętrzu znajduje się toaleta przystosowana dla osób z niepełnosprawnościami.

Zapraszamy do odwiedzenia biblioteki.

Aleksandra Grochowska

▲ Fot. w artykule z archiwum biblioteki

Felieton

Mistrz jest tylko jeden!

Tego nie spodziewał się nikt... Rok Romantyzmu Polskiego przypada w najmniej romantycznym w tym stuleciu roku 2022. Sytuacja polityczna, społeczna, gospodarcza, covid, Ukraina... któż by pomyślał o romantycznych uniesieniach... a jednak... Również 200 lat temu w 1822 r. w Wilnie ukazały się *Ballady i romanse* Adama Mickiewicza. Tomik ten zapoczątkował nową epokę w historii literatury zwaną Romantyzmem. Otworzył ją na wpływy i motywy ludowe i był zarazem nowym spojrzeniem na świat, w którym wiara, uczucie i intuicja otwierały nowe możliwości poznawania, dodawały tajemniczości otaczającej rzeczywistości i sprawiały, że to co trywialne, stawało się wyjątkowe i niezwykle. Ale to już było...

W połowie lat 90. ubiegłego wieku Maria Janion – wytrawna znawczyni i badaczka polskiego romantyzmu – postawiła tezę o końcu paradygmatu romantycznego w kulturze polskiej. W eseju *Zmierzch paradygmatu*, W: *Romantyzm. Studia o idei i stylu* (1962), stwierdziła, że wraz z procesem różnicowania się demokratycznego społeczeństwa nastąpiła erozja mitów romantycznych, polegająca na narzuceniu społeczeństwu określonych wzorców zachowań ocenianych w kategoriach moralnych. Wytrawni znawcy i badacze literatury zapewne się z tym zgodzą, mniej wytrawni czytelnicy i obserwatorzy rzeczywistości będą się nad tym zastanawiać a laicy nawet o tym nie pomyślą... Czy rzeczywiście energia romantyzmu wyczerpała się w Polsce zupełnie?

Czasy są jakie są i nawet jakby tak podejść formalnie wg podziału na gatunki literackie roman-

tyzmu, to: „dramat” (nie romantyczny) mamy, „powieści poetyckie” – o piszą się na potęgę, „ballady” snują wszystkie opcje polityczne, a najwięcej to chyba mamy (szczególnie w mediach) jakże trudnych dla odbiorców – poematów dygresyjnych. Głowa aż boli! Z drugiej strony czasy Romantyzmu w Europie – przełom XVIII i XIX w. aż do Wiosny Ludów, czyli 1848 r. też nie należały przecież do łatwych: bunt wielu warstw ludności przeciwko panującym systemom ustrojowym, walka o polepszenie bytu oraz zrywy niepodległościowe... Dla romantyzmu polskiego – podobnie – aż do 1863 r., która to data zbiega się przecież z upadkiem powstania styczniowego.

Skoro Rok Romantyzmu Polskiego i rocznica wydania *Ballad i romanse*, jaka więc inna mogła być lektura? W tym roku zanurzyliśmy się w magiczny świat romantycznych kochanków, duchów, zjaw i leśnych dziewic. Na nowo uwierzyliśmy, że miłość silniejsza jest niż śmierć a w krajobrazie, nad brzegiem jeziora, tam przy modrzewiu to nie gra światła i cienia, ale tragiczna para, której nie dane było złączyć się za życia.

Cóż więcej mogę pisać? Może jeszcze kilka ze scenariusza dykteryjek – ciekawostek – jak to *Ballady i romanse* „rodziły” się wtedy...

[...] Sam Mickiewicz twierdził, jakoby „pierwszy człowiek, któremu podobały się te poezje, był drukujący je zecer, nazywał się Bończyk” i że „służący i pokojowe kupowali [tomik] najwięcej”. Po kilku latach, już z perspektywy wydania kolejnych tomów poety, jego zagorzały krytyk, Kajetan Koźmian, potwierdzał,

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
UNIWERSYTECKA W WARSZAWIE

że „niesformy zapal” Mickiewicza „rozdmychały litewskie pomywaczki”. I może tak było... pewne jest, że nowa poezja miała wyrastać z „ducha ludu”, a poeta miał być dla tegoż ludu „śpiewakiem”...

[...] Młody, kreatywny, pracowity, z pasją. Mickiewicz posiadał wszelkie predyspozycje, by zostać influencerem w dziedzinie literatury. Potrzebował tylko czegoś, czym zwróciłby na siebie uwagę milionów odbiorców. Rewolucyjnego dzieła? (napisał już *Ode do młodości*). Przełomowej rozprawy filozoficznej? (obronił tytuł magistra filozofii). Głośniego wystąpienia? (z mów filomackich mógłby się doktoryzować). Ostatecznie postawił na antyklasycystyczną prowokację...

[...] Kto jak kto, ale Mickiewicz wiedział jak wzbudzić zainteresowanie. Zaczął od reklamy. Zanim cykl 14 ballad ujrzał światło dzienne, „Dziennik Wileński” opublikował *Świteziankę* z zapowiedzią całego zbioru *Ballad i romansów*. Z niecierpliwością czekano na niewielki tomik z Drukarni Józefa Zawadzkiego, ozdobiony klasycystyczno-sentymentalnymi rysunkami...

[...] Jeszcze przed drukiem *Ballad i romansów* wrzało... mówiono: Adam ogłasza prenumeratę na swoje dzieło, ale jeszcze nie publicznie, nie wszyscy o tym wiedzą i do pewnego czasu wiedzieć o tym nie będą... Tak Mickiewiczowi udało się wytworzyć aurę tajemniczości.

[...] Do pierwszego wydania poezji zawierającego *Ballady i romanse* dołączono spis prenumeratorów. Listę 124 nazwisk otwierał Antoniewicz Michał... Do rekordzistów, którzy zapłacili za pięć tomów należeli: Joachim Lelewel, książę Adam Czartoryski oraz Michał Wereszczaka – brat Maryli, ukochanej wieszczki.

[...] A i tak się zdarzyło... Kiedy Mickiewicz zjawił się w Drukarni Zawadzkiego i zaoferował mu kupno rękopisu na „wieczystą własność”, ten nie zgodził się z obawy przed fiaskiem przedsięwzięcia. Tomik spotkał się tymczasem z dobrym przyjęciem: przedko rozkupiono wszystkie 500 egzemplarzy i już po roku, w tajemnicy przed cenzurą, powtórzono edycję w dwukrotnie większym nakładzie. Tym razem to wydawca zaczął zabiegać o odkupienie praw do dzieła, Mickiewicz jednak odmówił („nie zgodziłem się, bo nie lubiłem Zawadzkiego”). Tomik doczekał się entuzjastycznej opinii w stołecznej „Wandzie” (1822), pochlebne opinie o jego przyjęciu dochodziły nie tylko z Warszawy, lecz także z Pragi i Petersburga, dokąd zawieźli go przyjaciele poety...

[...] Żałujemy, żeśmy mało kazali drukować, bo tylko egzemplarzy 500 – donosił Jan Czeczot w li-

ście do Onufrego Pietraszkiewicza już kilkanaście dni po premierze tomu.

[...] I chociaż Mickiewicz nie był ani pierwszym autorem ballad (otwarcie przyznawał, że nie napisałby ich gdyby nie Karpowicz i Niemcewicz), ani najbardziej płodnym (w rankingach wyprzedzał go Odyniec), to właśnie jego utwory powielano najczęściej.

[...] Wyjście tomiku obudziło ciekawość – informował Czeczot. Ze względów finansowych nie każdy mógł sobie pozwolić na luksus prenumeraty. Sam kompozytor Fryderyk Chopin i jego siostry głośno odczytywali, dyskutowali, a nawet inscenizowali *Ballady i romanse*, a ich wielbicieleką była także kucharka Chopina, która wchłaniała razem z zapachem przyrządzanych potraw echa dysput i lektur hałaśliwego otoczenia.

[...] Zygmunt Krasiński pisał do Juliusza Słowackiego wspominając, nie bez złośliwości, zjawisko balladomanii: Gdy Pan Adam zaczął balladkować, kto nie porwał się z całej Polski przeciw niemu – pamiętam te czasy – brałem jego pierwsze tomiki – żarłem je, ale dalebóg nie rozumiałem... Wszystkie niedźwiedzie przestawszy ssać łapy podniosły się i ryknęły: „Czego on chce?” – Wszystkie wiewiórki z sosen pisnęły zawieszając się na rudych ogonach: „Niedowarzony”... A potem, co się stało?... Wywrócił od razu całą literaturę klasyczną na Litwie, leciały spod jego pióra jak grad – ballady i poema – w nowej formie pisane i rozogniały umysły młodzieży...

Ot i taki to oto pierwiastek mickiewiczowskiej legendy, nawet jeśli nieco podkoloryzowany, to dobrze obrazujący fenomen *Ballad i romansów*. Prawdopodobnie sam autor nie zdawał sobie sprawy, jakie zamieszanie i zachwyt – choć nie wszystkich – wywołała ta publikacja. Jeśli Mickiewicz żyłby w czasach mediów społecznościowych, na jego fanpejdżu pojawiłyby się takie komentarze: *Nieoczywiste, metafizyczne, dla wrażliwego i wymagającego klienta.... / „połknęłam” – to za mało powiedziane... czekam na następne sztось... aż mnie skręca z ciekawości / Masz koleś pióro! / Ziom – jesteś wielki! / Ups!!! Kolejne czytam w ciemno! XD / MISTRZ jest tylko jeden!*

Słowa wieszczki, przypominały mi, że głęboka nuta romantyzmu tkwi w każdym człowieku... warto ją czasami wydobyć na wierzch i odetchnąć lekko... bo: *Czucie i wiara silniej mówi do mnie niż mędrca szkiełko i oko.*

Olga Nowicka
Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie

WARSZTATY METODYKA

Moje miejsce na Ziemi

Warsztaty dla dzieci z elementami arteterapii

Każdy z nas ma swoje miejsce, w którym czuje się spokojny, wolny od zmartwień. Miejsce, w którym może zapomnieć o troskach dnia codziennego. Jednak czy znalezienie takiego miejsca jest łatwe? Jak wygląda takie miejsce? Czy to jest nasz dom rodzinny, czy może łąka z trawą mokrą od rosy? Książka Roksany Jędrzejewskiej-Wróbel pt. *Jeleń* może stać się wstępem do rozmowy z dziećmi na temat ich miejsca na Ziemi. Poniższy scenariusz może być inspiracją do poprowadzenia warsztatów z elementami arteterapii.

Cele zajęć:

Cele główne:

- odnalezienie swojego bezpiecznego miejsca na Ziemi;
- nabywanie umiejętności mówienia o sobie, o swoich zaletach i wadach;
- budowanie poczucia własnej wartości.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- rozwija wyobraźnię i kreatywne myślenie w poszukiwaniu następstw wybranych sytuacji życiowych;
- kształtuje postawy tolerancji, akceptacji innych;
- ma poczucie przynależności i umiejętności współpracy w grupie;
- bierze aktywny udział w zabawach zaproponowanych przez prowadzącego.

Wiek i grupa uczestników:

dzieci (10-25 osób) w wieku 8-11 lat.

Czas pracy:

60 minut.

Metody pracy:

- słowna – pogadanka;
- metoda praktycznego działania.

Formy pracy:

- indywidualna;
- zespołowa.

Materiały dodatkowe:

- ❑ książka Roksany Jędrzejewskiej-Wróbel pt. *Jeleń*;
- ❑ książka Brigitty Schieder pt. *Bajki dodają odwagi: wychowanie ku wartościom i rozwój osobisty*;
- ❑ książka Sabine Kalwitzki pt. *Poczuj ciepłe promienie słońca: podróże w wyobraźni i zabawy w ciszy na każdy dzień*;
- ❑ szary papier pakowy;
- ❑ farby plakatowe;
- ❑ kartki formatu A4 – 11 sztuk (dla każdego uczestnika);
- ❑ kolorowe mazaki;
- ❑ pojemnik na wodę;
- ❑ nożyczki;
- ❑ klej;
- ❑ podkładki filcowe lub kartki formatu A4 – po jednej sztuce dla każdego uczestnika;
- ❑ wełniane materiały;
- ❑ kilka kolorowych kłębków wełny np.: zielony, czerwony, pomarańczowy, czarny.

Warunki techniczne:

- ❑ przestronna sala (czytelnia),
- ❑ ławki i krzesła.

A4 oraz kolorowy mazak. Zadanie uczniów będzie polegało na wykonaniu swojej wizytówki. Prowadząca prosi, aby każde dziecko podzieliło swoją kartkę na trzy równe części. Następnie w pierwszej części każdy rysuje zwierzę, z którym się utożsamia, w drugiej znak, a w trzeciej porę roku, która obrazuje osobowość i cechy charakteru danej osoby. Po krótkiej chwili uczniowie prezentują swoje prace.

2 „Kontrakt”

Prowadząca krótko wyjaśnia uczniom czym jest kontrakt, a następnie prosi dzieci, aby przez moment zastanowiły się nad zasadami jakie powinny obowiązywać na zajęciach. Prowadząca zapisuje pomysły na szarym papierze pakowym a następnie prosi każde dziecko, aby zanurzyło paluszek w kolorowej farbie i postawiło stempelek – symbol potwierdzający dobrowolne uczestnictwo w zajęciach.

Część zasadnicza

1 Prowadząca siada razem z dziećmi na krzesłach w kole (prowadząca w tym ćwiczeniu wszystkie ruchy wykonuje bardzo powoli tak, aby inni mogli ją naśladować):

„Siadamy na krzesłach. Każdy ma swoje krzesło. Stopy stawiamy na ziemi. Jedna stopa obok drugiej.

Ręce kładziemy na kolanach, które teraz będą odpoczywać. Spoglądamy na prawą stopę. Powoli unosimy piętę. Powoli ją opuszczamy. Palce u stóp również możemy unieść w górę – i powoli opuścić. Następnie powtarzamy te ruchy lewą stopą. Obie stopy podnosimy i opuszczamy powoli. Wykonujemy kilka wdechów podnosząc ręce do góry i wypuszczając powoli powietrze nosem delikatnie opuszczamy ręce i kładziemy dłonie na kolanach” (s. 67). – Tę czynność możemy powtórzyć trzy razy.

2 Prowadząca prezentuje dzieciom książkę Roksany Jędrzejewskiej-Wróbel pt. *Jeleń*. Pokazuje ilustracje i zadaje pytania w celu uzmysłowienia dzieciom tematu warsztatu. Przykładowe pytania: o czym będzie ta opowieść?, kto jest głównym bohaterem?, czy mają

miejsce, gdzie lubią spędzać czas?

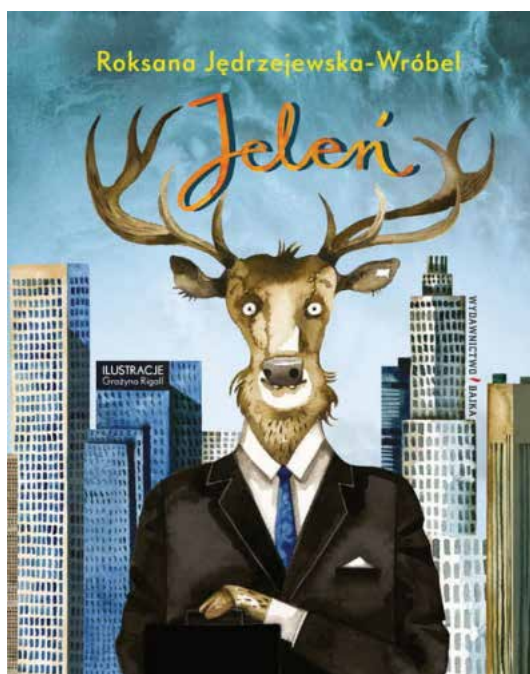
3 Po krótkiej rozmowie z dziećmi prowadząca czyta bajkę Roksany Jędrzejewskiej-Wróbel. Po wysłuchaniu historii prowadząca rozmawia z dziećmi na temat treści książki – rozmowa kierowana.

Przebieg spotkania

Wprowadzenie

1 Prowadząca wita uczestników warsztatów a następnie rozdaje każdemu dziecku kartkę formatu

Przykładowe pytania: czy jeleniowi było wygodnie w garniturze?, jak myślisz co jelenź czuł, gdy okazało się, że jego miejsce parkingowe jest zajęte?, czy jelenź dobrze czuł się mieszkając w wielkim mieście?, czy Ty masz swoje bezpieczne miejsce, do którego lubisz wracać?

4 Prowadząca zaprasza dzieci do kolejnego ćwiczenia „Podróż do mojego miejsca na Ziemi”.

Uczestnicy siedzą wygodnie na krzesłach – jeśli jest taka możliwość mogą usiąść lub położyć się na dywanie. Prowadząca prosi, aby uczestnicy zamknęli oczy i w ciszy wysłuchali treści opowiadania *W ogrodzie marzeń* z książki Sabine Kalwitzki pt. *Poczuj ciepłe promienie słońca* (s. 53-55). Gdy prowadząca skończy czytać prosi, aby uczestnicy otworzyli oczy a następnie opowiedzieli o swoich emocjach, które im towarzyszyły podczas space-

ru po ogrodzie. Czy w tym ogrodzie czuli się bezpiecznie? Jak wygląda ich bezpieczne miejsce?

5 Prowadząca warsztaty rozdaje uczestnikom materiały do wykonania obrazku z wełny (podkładki filcowe, wełniane materiały, kolorowe kłębki wełny itd.). Uczestnicy wykonując pracę plastyczną starają się zilustrować swoje bezpieczne miejsce.

6 Uczestnicy prezentują swoje prace a chętni mogą powiedzieć np. co przedstawia ich praca?, dlaczego w tym konkretnym miejscu czują się dobrze?

Ewaluacja

1 „Niedokończone zdanie...”

Każdy z grupy ma dokończyć określone zdanie, np.:

- 2 podczas dzisiejszych zajęć nauczyłem się...
- 2 najtrudniejsze dla mnie dzisiaj było...
- 2 najbardziej podobało mi się...

Jest to również bardzo dobry moment, w którym prowadząca warsztaty może podziękować grupie za współpracę i zaangażowanie w zajęcia. Uczestnicy natomiast mają okazję powiedzieć co w warsztatach najbardziej im się podobało, a którego ćwiczenia nie chcieliby powtórzyć.

Bibliografia:

- 2 Jędrzejewska-Wróbel R.: *Jeleń*. Warszawa 2018.
- 2 Kalwitzki S.: *Poczuj ciepłe promienie słońca: podróże w wyobraźni i zabawy w ciszy na każdy dzień*. Kielce 2006.
- 2 Krzyżewska J.: *Aktywizujące metody i techniki w edukacji*. Suwałki 2000.
- 2 Schieder B.: *Bajki dodają odwagi: wychowanie ku wartościom i rozwój osobisty*. Kielce 2006.

Milena Jaszczyk

Biblioteka Miejska w Łodzi

WARSZTATY METODY

Już w sprzedaży publikacja z serii „Biblioteki – Dzieci – Młodzież”

Magdalena Paul, Michał Zając

**Otwarci / ostrożni / niezdecydowani
opinie i postawy bibliotekarzy publicznych względem kontrowersyjnych książek dla dzieci**

Autorzy skupiają się na funkcjonowaniu kontrowersyjnych książek dla dzieci w bibliotekach. Na ich pojawianiu się w bibliotekach lub znikaniu z bibliotecznych półek. W publikacji czytelnik odnajdzie odpowiedzi na pytania: Dlaczego dana książka została uznana za kontrowersyjną? Dlaczego podjęto wobec niej właśnie taką, a nie inną decyzję i czy była to decyzja uzasadniona? I szerzej – jaka jest i jaka powinna być rola bibliotekarza w mediowaniu dostępu czytelników do książki?

Zamówienia: Wydawnictwo Naukowe i Edukacyjne SBP (wydawnictwo.sbp.pl ; sprzedaz@sbp.pl)

22 stycznia 2021 r. przypadała setna rocznica urodzin Krzysztofa Kamila Baczyńskiego. Z okazji tego jubileuszu Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ogłosił rok 2021 Rokiem Krzysztofa Kamila Baczyńskiego. Baczyński był jednym z tych walecznych młodych ludzi, których historia nazwała Pokoleniem Kolumbów, wychowanych w duchu romantycznym. Kolumbowie rodzili się w latach 20. XIX w. Na lata ich młodości przypadła II wojna światowa. Krzysztof Kamil Baczyński to jeden z najwybitniejszych poetów, którego zdolności i talent porównano do talentu wieszczki narodowego Juliusza Słowackiego. Sam o sobie mówił: „żołnierz, poeta, czasu kurz”... W naszej świadomości postać ta nabiera znaczenia osoby wyjątkowej, wielce utalentowanej, symbolu pokolenia. W tym kontekście nieraz pojawia się pytanie, czy Baczyński musiał walczyć w powstaniu i czy mógł nie pójść do powstania? Trzeba nam pielęgnować nie tylko pamięć o poecie, ale również zaszczepić w uczniach miłość do poezji i ojczyzny, za którą Krzysztof Kamil oddał swoje

młode życie. Pomocą dla nauczycieli może być przygotowane zestawienie bibliograficzne, którego zawartością są opisy bibliograficzne książek i wybranych artykułów z czasopism – z zasobów baz danych Dolnośląskiej Biblioteki Pedagogicznej we Wrocławiu. Zestawienie ułożono w dwa bloki dokumentów: literaturę podmiotową – dotyczącą twórczości i biografii poety, a także literaturę przedmiotową – opracowań poświęconych analizie jego twórczości. Oba bloki ujęto w ramy dzieł zwartych, tj. książek i artykułów z czasopism.

Literatura podmiotowa

Dzieła zwarte

1. Baczyński Krzysztof Kamil: **Po stronie nadziei**. Warszawa 2004.
2. Baczyński Krzysztof Kamil: **Poezje**. Warszawa: PIW, 1977.
3. Baczyński Krzysztof Kamil: **Spojrzenie**. Warszawa: Iskry, 1985.

4. Baczyński Krzysztof Kamil: **Utwory wybrane**. Wybór i posłowie Kazimierz Wyka. Kraków: Wydaw. Literackie, 1986.

5. Baczyński Krzysztof Kamil: **Utwory zebrane. T. 1**. Oprac. A. Kmita-Piorunowa, Kazimierz Wyka. Kraków: Wydaw. Literackie, 1979.

6. Baczyński Krzysztof Kamil: **Utwory zebrane. T. 2**. Oprac. A. Kmita-Piorunowa, Kazimierz Wyka. Kraków: Wydaw. Literackie, 1979.

7. Baczyński Krzysztof Kamil: **Wiersze**. Toruń: „C&T”, 1994.

Artykuły z czasopism

1. Błoński Jan: **Krzysztof Kamil Baczyński**. „Odra” 1968, nr 9, s. 41-42.

W lirykę K.K. Baczyńskiego wpisana jest skarga i żal do losu.

2. Budzyński Wiesław: **Cień „złego pochodzenia”: przyczynki do biografii Krzysztofa Kamila Baczyńskiego**. „Tygodnik Powszechny” 1990, nr 31, s. 4.

W latach 1931-39 K.K. Baczyński był uczniem Gimnazjum i Liceum im. Stefana Batorego w Warszawie. Wspomnienia jego kolegów.

3. Budzyński Wiesław: **Daj, abym umarł choć jak człowiek**. „Literatura” 1980, nr 6, s. 8-9.

Poeta przewidział śmierć swoją i śmierć Basi – swojej żony, która ranna w głowę odłamkiem szkła zmarła 1 września 1944 r. Spodziewała się dziecka.

4. Budzyński Wiesław: **Dom przy Hołówki: (dom, w którym mieszkał poeta)**. „Literatura” 1980, nr 21, s. 7.

Dom poety K.K. Baczyńskiego. Tytułowy dom to właściwie wielki, potężny blok mieszkalny. Warszawa. Ulica Hołówki. Jedno z najważniejszych miejsc w historii polskiej literatury, gdyż to właśnie tu powstała zdecydowana większość utworów w dorobku Baczyńskiego.

5. Budzyński Wiesław: **Ekshumacja**. „Tygodnik Powszechny” 1983, nr 33, s. 4.

Pogrzeb poety na dziedzińcu Ratusza odbył się 4 sierpnia 1944 r. wieczorem. Ciało złożono w zbiorowej mogile. Ekshumacja odbyła się 14 stycznia 1947 r. Barbara i Krzysztof spoczęli we wspólnej mogile na Powązkach Wojskowych, w kwaterze położonej między grobami żołnierzy „Zośki” i „Parasola”.

6. Budzyński Wiesław: **Po stronie nadziei**. „Tygodnik Powszechny” 1997, nr 32, s. 5.

K.K. Baczyński – poeta, żołnierz Powstania Warszawskiego. W naszej świadomości Krzysztof urasta do rangi księcia poetów, symbolu pokole-

nia. W tym kontekście nieraz pojawia się pytanie, czy Baczyński mógł nie pójść do powstania i czy w ogóle musiał walczyć.

7. Budzyński Wiesław: **Rękopis znaleziony na schodach**. „Literatura” 1979, nr 39, s. 8-9.

K.K. Baczyński swoją żonę poznał u koleżanki – też Basi – i od razu zakochał się w niej. Zresztą z wzajemnością.

8. Budzyński Wiesław: **Śladami Baczyńskiego (w Warszawie)**. „Poznaj Swój Kraj” 1994, nr 3, s. 10-12.

Stefania Baczyńska – matka Krzysztofa długo nie wierzyła w śmierć syna, szukała go, ale wśród żyjących. Brała po wojnie udział w niejednej ekshumacji, zanim odnaleziono ciało Krzysztofa w grobie na Ratuszu.

9. Budzyński Wiesław: **Śmierć w Ratuszu**. „Polityka” 1983, nr 17, s. 9.

Poeta zginął od kuli, która trafiła go w skroń. Było to 4 sierpnia 1944 r. około godziny 11.00 rano.

10. Budzyński Wiesław: **Świadkowie śmierci**. „Tygodnik Powszechny” 1988, nr 32, s. 3.

Wybuch powstania zaskoczył K.K. Baczyńskiego wraz z czterema kolegami w kamienicy przy ul. Focha (teraz Moliera). Zostali oni odcięci od reszty plutonu. Z tej piątki tylko dwóch przeżyło wojnę.

11. Ćwiertniewicz Grzegorz: **Krzysztof Kamil Baczyński wobec wojny i okupacji**. „Polonistyka” 2014, nr 9, s. 38-40.

Poezja liryczna miała, zdaniem krytyków, w warunkach konspiracji większe możliwości docierania do czytelników.

12. Deczkowski Jarosław: **W jednej drużynie i w jednej klasie**. „Literatura” 1981, nr 31, s. 3, 7.

Młodzież harcerska Szarych Szeregów. Jednym z nich był K.K. Baczyński – utalentowany poeta.

13. Ficowski Jerzy: **Baczyńskiego próba debiutu**. „Poezja” 1966, nr 11, s. 26-27.

Zbiór odnalezionych wierszy K.K. Baczyńskiego – utwory powstałe przed wojną, pisane przez siedemnasto-, osiemnastoletniego poetę.

14. Janion Maria: **Jeszcze o Baczyńskim**. „Życie Literackie” 1974, nr 4, s. 10.

Wychowanie w duchu romantycznym stworzyło wielu wspaniałych ludzi, dzięki którym Polska zdołała przetrwać straszliwe zagrożenia wojny i okupacji. Ich symbolem może być K.K. Baczyński, który ginie w Powstaniu Warszawskim.

15. Jarzębski Jarosław: **Wybór Baczyńskiego**. „Twórczość” 1974, nr 10, s. 78-88.

Zdaniem autora o K.K. Baczyńskim napisało zaskakująco mało (jeśli nie liczyć wspomnień

i szkiców krytycznych umieszczanych w czasopi-smach).

16. Jeżyński Stanisław: **Żołnierz, poeta, cza-su kurz... (wieczór literacki)**. „Poradnik Biblioteka-rza” 1971, nr 11/12, s. 321-333.

Montaż poetycko-muzyczny o życiu i twórczo-ści K.K. Baczyńskiego. Zawiera fragmenty wierszy oraz informacje na temat poety.

17. Kamieńska Anna: **Ostatnie wcielenie Króla Duchy**. „Życie Literackie” 1973, nr 47, s. 9.

Legenda K.K. Baczyńskiego. Wizerunek poety, jego nazwisko i dzieło, zrosły się z heroiczną rolą po-wstańca-straceńca i tworzyły razem symboliczno-eg-zystencjalną całość. Mawiano o nim „Drugi Słowacki”.

18. Kmita-Piorunowa Anna: **Składał autor**. „Li-teratura” 1980, nr 6, s. 8-9.

W połowie 1943 r. K.K. Baczyński przygotował starannie skomponowany zbiór swoich wierszy.

19. Kmita-Piorunowa Anna: **Tak się matkom wypłaca świat, gdy proch odniesie**. „Poezja” 1979, nr 9, s. 49-56.

Swoją wybitną inteligencję i swój wspaniały ta-lent K.K. Baczyński odziedziczył po obojgu rodzi-cach.

20. Lewandowski Tadeusz: **Lustro sentymentalne – próba**. „Poezja” 1989, nr 1, s. 52-[60].

Zestawienia poetyk obu wybitnych młodych poetów, zabitych w Powstaniu Warszawskim: K.K. Baczyńskiego i T. Gajcego.

21. Prorok Leszek: **Krzysztof Kamil Baczyński**. „Tygodnik Kulturalny” 1981, nr 5, s. 6.

Poeta polski.

22. Ptak Krystyna: **Podróż do źródeł biografii**. „Życie Literackie” 1967, nr 44, s. 12.

Kontrast między sielankowym obrazem dzie-ciństwa – utraconą arkadią spokoju i piękna, a ka-tastrofą, która obróciła ten świat w niwecz.

23. Ratyna Małgorzata: **Poeci pokolenia Ko-lumbów: poranek poetycki poświęcony Krzysz-tofowi Kamilowi Baczyńskiemu i Tadeuszo-wi Gajcemu**. „Biblioteka w Szkole” 2011, [nr] 7/8, s. 24-25.

Scenariusz poetycki poświęcony poetom poko-lenia Kolumbów: K.K. Baczyńskiemu i T. Gajcemu.

24. Smaszczyk Wojciech: **Miłość mocna jak śmierć**. „Tygodnik Kulturalny” 1979, nr 33, s. 5.

K.K. Baczyński – poeta polski.

25. Stabro Stanisław: **Baczyński na tle pokole-nia**. „Poezja” 1977, nr 11, s. 42-52.

Krąg wiernych przyjaciół K.K. Baczyńskiego to J. Iwaszkiewicz i J. Andrzejewski.

26. Stabro Stanisław: **Krzysztof Baczyński wobec problematyki moralnej pokolenia**. „Ruch Literac-ki” 1977, z. 3, s. 179-199.

Poezja K.K. Baczyńskiego jest przesyciona świad-o-mością tragiczności jego pokolenia.

27. Szadkowska-Droś Teresa: **„Byłem jak lipy sze-lest, na imię mi było Krzysztof...” : scenariusz akade-mii poświęconej pamięci Krzysztofa Kamila Baczyń-skiego**. „Poradnik Bibliotekarza” 1991, nr 6, s. 28-30.

28. Święch Jerzy: **Sny na jawie czyli o juveniliach Baczyńskiego**. „Akcent” 1984, nr 3, s. 12-20.

Twórczość K.K. Baczyńskiego charakteryzuje się dużą dynamiką zmian – ewolucją postawy wobec rzeczywistości, która pociągała za sobą zmianę w re-pertuarze środków artystycznych.

29. Tatarkiewicz Anna: **O Baczyńskim inaczej**. „Polityka” 1977, nr 36, s. 10.

K.K. Baczyński jeszcze za życia wszedł do literatu-ry pod auspicjami K. Wyki, świetnego krytyka, wycho-wawcy całych generacji polonistów.

30. Tchorzewski Andrzej: **Przymusowy wizjoner**. „Poezja” 1989, nr 1, s. 94-[98].

K. Wyka był pierwszym krytykiem, który pisał o K.K. Baczyńskim jeszcze za życia poety.

31. Walc Jerzy: **Wielcy z niedojrzałości**. „Literatu-ra” 1972, nr 32, s. 6.

Pisarze starszego pokolenia zostali poruszeni wojną w wielokrotnie mniejszym stopniu niż pisarze i poeci z pokolenia Kolumbów, jak K.K. Baczyński.

32. Wasilewski Zbigniew: **Legenda**. „Poezja” 1989, nr 1, s. 83-[93].

Możemy to wyczytać w wierszach K.K. Baczyń-skiego, że to On na pewno sam niemało (ale czy świa-domie) przyczynił się do powstania legendy o nim sa-mym.

33. Zabierowski Stefan: **Legendotwórczy charak-ter biografii Krzysztofa Kamila Baczyńskiego**. „Pra-ce Polonistyczne” 1987, seria 43, s. 235-263.

Pierwszym elementem, który formował postawę K.K. Baczyńskiego, była tradycja rodzinna, której de-pozytariuszami byli ojciec, Stanisław Baczyński i mat-ka Stefania z domu Zielińczyk. Z wagi tego dziedzic-twa zdawał sobie sprawę sam poeta, pisząc w sposób proroczy.

Literatura przedmiotowa

Dzieła zwarte

1. Budzyński Wiesław: **Miłość i śmierć Krzysz-tofa Kamila: biografia K.K. Baczyńskiego**. Warsza-wa: Bertelsmann Media Sp. z o.o., 1999.

K.K. Baczyński, którego życie owiane jest legendą, był poetą o wielkiej wrażliwości i wyobraźni. Pełen niepokojów i mrocznych przeczuć, był jednym z najzdolniejszych i najbardziej obiecujących poetów pokolenia Kolumbów.

2. Stabro Stanisław. **Chwila bez imienia: o poezji Krzysztofa Kamila Baczyńskiego**. Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas”, 2003.

Autor książki nie ogranicza się do wnikliwej analizy utworów poety, lecz przywołuje tradycję romantyczną, patronującą podjęciu ideologii czynu i wpływającą na kształtowanie się heroicznego wymiaru poezji.

3. Świątek Jerzy: **Wiersze Krzysztofa Kamila Baczyńskiego**. Warszawa: Wydaw. Szkolne i Pedagogiczne, 1991.

Omówienie, interpretacja.

4. Wasilewski Zbigniew: **Legenda Baczyńskiego**. Warszawa: „Sukurs”, 1996.

Bardzo wcześnie sam K.K. Baczyński poczuł widzieć siebie jako czującą część składową historii.

5. Zabierowski Stefan: **Krzysztof Kamil Baczyński: biografia i legenda**. Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1990.

6. Waśkiewicz Andrzej Krzysztof: **Krzysztof Kamil Baczyński – poezja, historia, los**. Gdańsk: Wydaw. Marek Rożak, 1994.

Omówienie poezji K.K. Baczyńskiego, przeznaczone dla uczniów szkoły średniej.

7. **Żołnierz, poeta, czasu kurz...: wspomnienia o Krzysztofie Kamile Baczyńskim**. Red. Zbigniew Wasilewski. Kraków: Wydaw. Literackie, 1967.

Artykuły z czasopism

1. Adamek Zbigniew: **„Gwiazdom – ciemność a ludziom kamienie”: (analiza historyczno-literacka wiersza K.K. Baczyńskiego)**. „Poezja” 1975, nr 3, s. 29-37.

Omówienie *Ballady zimowej*. Jest poetycką opowieścią o śmierci podczas walki i jednocześnie hołdem oddanym młodym bohaterom.

2. Biernacka-Świerc Aleksandra, Bula Danuta: **Modlitwa jako rozmowa z Bogiem**. „Wychowawca” 2016, nr 3, s. 24-26.

Utwory B. Okudźawy i K.K. Baczyńskiego jako przykłady rozmowy z Bogiem.

3. Błażejowska Kalina: **Dziecko czerwone od krwi**. „Tygodnik Powszechny” 2010, nr 35, s. 31-33.

Ostatni wiersz K.K. Baczyńskiego jest przepowiednią śmierci Basi Baczyńskiej.

4. Brudnicki Jan Z.: **Walka na języki**. „Poezja” 1989, nr 1, s. 99-[103].

Autor wyjaśnia na czym polegała walka na języki w czasach okupacji. W tle twórczość K.K. Baczyńskiego.

5. Brzostkiewicz Iwona: **„Elegia optymistyczna” – czyli Krzysztof Kamil Baczyński na lekcjach w klasie ósmej**. „Język Polski w Szkole: dla klas IV-VIII” R. 35: 1989/90, z. 1, s. 39-45.

Głębokość przemiany człowieczeństwa pod wpływem wojny odzwierciedlone jest w poezji K.K. Baczyńskiego.

6. Chałońska Joanna: **Czy śmierć Słowackiego? – nawiązania do romantyzmu w twórczości Krzysztofa Kamila Baczyńskiego – propozycja lekcji w klasie drugiej liceum ogólnokształcącego**. „Język Polski w Szkole Średniej” R. 6: 1991/92, z. 2, s. 36-43.

Warto zakończyć cykl lekcji poświęconych twórczości J. Słowackiego lekcją zestawiającą z nią poezję K.K. Baczyńskiego. To o nim przecież już za życia mówiono jako o spadkobiercy romantyka J. Słowackiego.

7. Chrzastowska Bożena: **Wiek XIX trwa...** „Polonistyka” 2003, nr 4, s. 212-216.

Próba szkolnego odczytania *Romantyczności* K.K. Baczyńskiego w odniesieniu do ballady *Romantyczność* A. Mickiewicza.

8. Ciszewska Urszula: **Legenda o chłopcu polskim**. „Język Polski w Szkole: dla klas IV-VIII” R. 36: 1990/91, z. 5, s. 44-47.

Wiersz napisany został w marcu 1944 r. na 4 miesiące przed wybuchem Powstania Warszawskiego, w którym zginął poeta K.K. Baczyński. Elegia to utwór liryczny opiewający śmierć jakiegoś bohatera.

9. Diduszko Hanna: **Teraźniejszość, przeszłość, przyszłość**. „Polonistyka” 1996, nr 10, s. 666-669.

Refleksja uczniów nad stosunkiem do pojęcia dziejów. Praca nad wierszem K.K. Baczyńskiego *Historia*. Konspekt lekcji dla klasy VIII szkoły podstawowej.

10. Droga Katarzyna: **Średniowiecze w poezji XX wieku**. „Cogito” 2002, nr 19, dod. s. 14-15.

Interpretacja wiersza *Modlitwa do Bogurodzicy* K.K. Baczyńskiego i *Wywiadu* M. Białoszewskiego.

11. Drozdowski Bohdan: **Wychyleni za każde słowo: o poezji miłosnej Baczyńskiego i Gajcego**. „Poezja” 1972, nr 11, s. 64-71.

K.K. Baczyński i T. Gajcy – polscy poeci.

12. Dybel Paweł: **Ujarzmianie śmierci: sen w poezji K.K. Baczyńskiego i T. Gajcego**. „Poezja” 1975, nr 10, s. 70-77.

Dwaj najbardziej obiecujący poeci pokolenia Kolumbów – K.K. Baczyński i T. Gajcy.

13. Dziedzic Anna: **Interpretacja głosowa „Białej magii” K.K. Baczyńskiego**. „Polonistyka” 1988, nr 6, s. 463-466.

14. Federowicz Agnieszka: **„Wybór” Krzysztofa Kamila Baczyńskiego – nawiązanie do romantycznego etosu patrioty**. „Cogito” 2001, nr 4, dod. s. 28-29.

Interpretacja wiersza.

15. Federowicz Agnieszka: **[Wypracowania maturalne]**. „Cogito” 2004, nr 20, s. 106-108.

Propozycja realizacji wypracowania maturalnego. Temat: Analiza i interpretacja wiersza K.K. Baczyńskiego *Psalm IV*.

16. Gałach Marzena: **O rycerzu „w szklany pył rozsypanym” – „Ballada zimowa” Krzysztofa Kamila Baczyńskiego**. „Warsztaty Polonistyczne” 1993, nr 4, s. 33-36.

17. Gronek Barbara: **Baczyńskiego i Barańczaka dwugłos w sprawie śniegu**. „Język Polski w Liceum” 2008/2009, nr 4, s. 47-55.

Interpretacja porównawcza wierszy *Wróble* K.K. Baczyńskiego i XII liryku z *Podróży zimowej* S. Barańczaka.

18. Górny Ewa: **Podmiot mówiący**. „Cogito” 2004, nr 15, s. 86-87.

Interpretacja wiersza K.K. Baczyńskiego *Rzeka*.

19. Inglot Mieczysław: **Historycznoliterackie konteksty wiersza Krzysztofa Kamila Baczyńskiego „Modlitwa do Bogarodzicy”: (Bogurodzica, Do Matki Polki, poezja okupacyjna)**. „Warsztaty Polonistyczne” 2001, nr 2, s. 77-83.

Postać Matki Boskiej Bolesnej w utworach K.K. Baczyńskiego i A. Mickiewicza porównaniem do cierpienia matek w martyrologii polskiej.

20. Jabłoński Ryszard: **Wiersze Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w klasie VIII**. „Język Polski w Szkole: dla klas IV-VIII” 1993/94, R. 39, z. 3, s. 36-71.

21. Jasińska Barbara: **Próba analizy wiersza Krzysztofa Kamila Baczyńskiego „Z głową na karabinie”**. „Polonistyka” 1988, nr 6, s. 443-454.

22. Jędrzych Karolina: **...zmieniła się skóra świata: Krzysztofa Kamila Baczyńskiego *Piosenka i Elegia o... [chłopcu polskim]***. „Język Polski w Gimnazjum” (2010/2011), R. 12, nr 3, s. 38-44.

Pokazanie, jak można w gimnazjum przygotować ucznia do czytania dzieła literackiego, bez ob-

szernego wstępu do epoki. Praca z dwoma utworami K.K. Baczyńskiego *Piosenką i Elegią o... [chłopcu polskim]* na lekcji języka polskiego.

23. Kiepusza Eliza: **„Bedziemyż sobie jak posąg wydarty pokrywom wieków?”: ślady doświadczenia zagłady w poezji Krzysztofa Kamila Baczyńskiego: próba zrozumienia**. „Pamiętnik Literacki” 2008, z. 2, s. 33-49.

24. Kister Adam: **Kolor w poezji Krzysztofa Kamila Baczyńskiego**. „Pamiętnik Literacki” 1986, z. 2, s. 195-222.

U K.K. Baczyńskiego barwa to coś obdarzonego mocą i siłą.

25. Kmita-Piorunowa Anna: **Dwie „wiosny 1942”**. „Literatura” 1979, nr 39, s. 8-9.

K.K. Baczyński – poeta polski.

26. Kołakowski Witold: **Konspekt lekcji przeprowadzonej w klasie VIII o wierszu K.K. Baczyńskiego pt. „Elegia o...chłopcu polskim”**. „Język Polski w Szkole: dla klas IV-VIII” 1986/87, R. 32, z. 2, s. 216-219.

27. Kowalczyk Małgorzata: **Poeci o poetach**. „Biblioteka w Szkole” 1992, nr 6, s. 12-13.

Zestawienie bibliograficzne. Materiały pomocnicze dla nauczycieli poszukujących literatury na temat twórczości polskich poetów – K.K. Baczyński, J. Kochanowski, T. Lenartowicz.

28. Kram-Mikoś Elżbieta: **O dwu pokoleniach i dwu przejawach więzi z tradycją romantyczną**. „Język Polski w Szkole Średniej” 1988/1989, R. 3, z. 2, s. 149-158.

29. Kram Jerzy: **Trzy antyerotyki z czasu kalekiego**. „Polonistyka” 1984, nr 7, s. 428-432.

Propozycja szkolnego opracowania m.in. wiersza K.K. Baczyńskiego *Niebo złote ci otworzę*.

30. Kurcab Barbara: **„My wszyscy razem ludzie”: montaż poetycki poświęcony 40 rocznicy wybuchu powstania warszawskiego oparty na tekstach Krzysztofa Kamila Baczyńskiego i Tadeusza Gajcego**. „Biuletyn Pedagogiczny Pałacu Młodzieży w Katowicach” 1984, nr 1, s. 24-27.

Scenariusz.

31. Kurczab Henryk: **Krzysztof Kamil Baczyński: „Wróble”: dylematy moralne i estetyczne**. „Język Polski w Szkole: dla klas IV-VIII” 1990/91, R. 36, z. 6, s. 20-23.

Poezja miłosna K.K. Baczyńskiego, kierowana początkowo do narzeczonej, a później żony autora, zajmuje wyjątkowe miejsce w literaturze polskiej.

32. Kurczab Joanna: **„Deszcze” Krzysztofa Kamila Baczyńskiego: próba interpretacji**. „Język Polski w Szkole: dla klas IV-VIII” 1990/91, R. 36, z. 5, s. 38-43.

W wierszu podmiot liryczny czuje się osamotniony pośród strug padającego deszczu. Czeką na odmianę losu, ale przewiduje, że padający deszcz wszystko zniszczy.

33. Kuźmińska Natalia: **Lekcje z metaforą**. „Polonistyka” 2015, nr 5, s. 38-43.

O wierszach *Dwa słonca* J. Ratajczaka i *Piosenka* K.K. Baczyńskiego.

34. Legeżyńska Anna: **Poetycka autobiografia Krzysztofa Kamila Baczyńskiego**. „Polonistyka” 2004, nr 4, s. 4(196)-5(197).

Elementy autobiograficzne w liryce K.K. Baczyńskiego. Analiza wierszy. Tworzył poezję trudną. I pisał dużo, jak każdy młody twórca szukający właściwego kształtu dla swych wizji.

35. **Literatura czasów wojny i okupacji**. „Cogito” 2007, nr 8, dod. Polski; cz. 17 s. 49-56.

Twórczość K.K. Baczyńskiego i T. Gajcego.

36. Łubieniewska Ewa: **Mit powstańczy Baczyńskiego i romantyczna „siła fatalna”**. „Ojczyzna Polaszczyna” 1994, nr 3, s. 19-25.

Związki poezji K.K. Baczyńskiego z poezją J. Słowackiego i C. K. Norwida.

37. Łuszczkiewicz Piotr: **Miłość i trwoga (o erotykach Krzysztofa Kamila Baczyńskiego)**. „Twórczość” 1994, nr 3, s. 128-131.

K.K. Baczyński kontynuuje linię romantyczną, co znaczy, że pisze tak, jak mogłyby być pisane dzieła wielkich romantyków dziś.

38. Łuszczkiewicz Piotr: **Portret imaginowany Krzysztofa Baczyńskiego**. „Poezja” 1989, nr 1, s. 146-148.

39. Łuszczkiewicz Piotr: **Wybór w ekslibrisach**. „Poezja” 1989, nr 1, s. 144-146.

Ekslibrisy – twórczość graficzna K.K. Baczyńskiego.

40. Machulska Halina, Pruszkowska Alicja: **Skarga matki na los syna (na podstawie wiersza K.K. Baczyńskiego „Elegia o... chłopcu polskim”**. „Drama” 1996, z. 17, s. 17-18.

Konspekt lekcji dla klasy VIII szkoły podstawowej. Analiza wiersza.

41. Marcinkowska Elżbieta: **Moja najciekawsza lekcja: poezja Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w kl. IV liceum**. „Polonistyka” 1978, nr 3, s. 172-177.

42. Markiewicz Anna: **Poetycki obraz ciała kobiety w wierszu „Biała magia” K.K. Baczyńskiego**. „Język Polski w Szkole: dla klas IV-VIII” (1995/1996), R. 41, z. 4, s. 54-55.

Konspekt lekcji.

43. Matusiak Barbara: **Biografia artysty – niepotrzebny balast czy niezbędny kontekst interpretacyjny?: dyskusja wokół metod analizy dzieła literackiego a zagadnienie funkcjonalności biografii artysty**. „Polonistyka” 2018, nr 2, s. 10-15.

Zawiera m.in. propozycję wykorzystania biogramu artysty w analizie tekstów na przykładzie K.K. Baczyńskiego.

44. Mikulska Barbara: **Przykład analizy wiersza K.K. Baczyńskiego w klasie VIII**. „Polonistyka” 1973, nr 2, s. 30-36.

Postać Barbary z *Białej magii* K.K. Baczyńskiego.

45. Młynarczyk Wiesława: **Katastroficzne metamorfozy w wierszu K.K. Baczyńskiego „Spojrzanie”**. „Drama” 1997, z. 24, s. 25-26.

Analiza i interpretacja utworu. Konspekt lekcji języka polskiego dla klasy 4 szkoły średniej. Ćwiczenia dramatyczne.

46. Musierowicz-Kiereś Emilia: **Strzelec i dziewczyna: o balladzie Krzysztofa Kamila Baczyńskiego „Łowy”**. „Pamiętnik Literacki” 2008, z. 1, s. 63-81.

Ballada inspirowana twórczością A. Mickiewicza.

47. Napiórkowski Marcin: **Niewczesne mity: analiza i interpretacja nieobecności wątków prasłowiańskich w twórczości Krzysztofa Kamila Baczyńskiego**. „Przegląd Humanistyczny” 2009, nr 4, s. [89]-100.

48. Nosowska Dorota: **Ćwiczenia na przykładzie wiersza Krzysztofa Kamila Baczyńskiego i obrazu Gierymskiego**. „Cogito” 2014, nr 24, s. 36-37.

Miłość w *Białej magii* K.K. Baczyńskiego. Ukazanie wsi w obrazie „Trumna chłopska” A. Gierymskiego.

49. Ożóg Zenon: **Biblijne inspiracje wiersza „Rotare coeli” Krzysztofa Kamila Baczyńskiego**. „Acta Universitatis Wratislaviensis. Kształcenie Językowe” (2010), T. 8, s. [133]-140.

Geneza, budowa wersyfikacyjna, pieśniowość, tematyczna inspiracja biblijna sięgająca aż Izajasza w wierszu *Rorate coeli* K.K. Baczyńskiego.

50. Paziak Paweł: **„I jeszcze ciało – to tak niewiele”: konotacje semantyczne „ciała” w poezji K.K. Baczyńskiego**. „Poradnik Językowy” 2005, nr 9, s. 52-65.

51. Paziak Paweł: **Od życia po śmierć – konotacje semantyczne serca w poezji Krzysztofa Kamila Baczyńskiego**. „Poradnik Językowy” 2003, z. 9, s. [58]-68.

Próba opisanie znaczeń konotacyjnych leksemu <serce> w twórczości K.K. Baczyńskiego.

52. Pelczar Wojciech: **Śmierć w słowie przeczuła – o poezji Krzysztofa Kamila Baczyńskiego**. „Język Polski w Szkole: dla klas IV-VIII” 1990/91, R. 36, z. 4, s. 3-14.

53. Podgórski Wojciech Jerzy: **„Pieśń była żywą krwią”: o piosenkach żołnierskich Paczkowskiego i Baczyńskiego**. „Polonistyka” 1988, nr 6, s. 427-442.

54. Rodak Paweł: **Apokalipsa: wyobrażenia pokolenia wojennego**. „Twórczość” 1998, nr 1, s. 43-65.

Katastrofizm w poezji K.K. Baczyńskiego i T. Gajcego.

55. Roszak Joanna: **Baśń dla Basi**. „Odra” 2007, nr 7/8, s. 152-153.

O wierszu *Piosneczka*.

56. Rot Ewa: **Nauczyć pokory serce chore na śmierć i świat, czyli o katastroficznych przemianach w wierszu „Spojrzenie” Krzysztofa Kamila Baczyńskiego**. „Zeszyty Szkolne” 2007, nr 4, s. 46-49.

Analiza i interpretacja twórczości K.K. Baczyńskiego. Lata wojny i okupacji, zwane „czasem apokalipsy spełnionej”, obfitowały w poezję nurtu katastroficznego.

57. Rutkowski Tadeusz Paweł: **Interpretując Baczyńskiego**. „Polonistyka” 1988, nr 6, s. 449-454.

58. Stabro Stanisław: **Baczyński na tle pokolenia**. „Poezja” 1977, nr 11, s. 42-52.

59. Stabro Stanisław: **Interpretacja historii w „Pokoleniu” K.K. Baczyńskiego**. „Poezja” 1971, nr 8, s. 7-16.

Wiersz *Pokolenie* K.K. Baczyńskiego powstał w lipcu 1943 r., a więc niemal dokładnie na rok przed śmiercią poety.

60. Świegocki Kazimierz: **Norwid i religijne motywy w poezji Krzysztofa Baczyńskiego. Cz. 1**. „Przegląd Powszechny” 1984, nr 9, s. 306-321.

61. Świegocki Kazimierz: **Norwid i religijne motywy w poezji Krzysztofa Baczyńskiego. Cz. 2**. „Przegląd Powszechny” 1984, nr 10, s. 22-35.

62. Truszkiewicz Ewa: **Krzysztof Kamil Baczyński, Tadeusz Różewicz**. „Cogito” 2006, nr 9, dod. „Ucz się z Cogito” s. 78-83.

Materiał pomocniczy dla ucznia. Wskazówki do odpowiedzi na lekcji, pracy domowej, wypracowania i do matury z twórczości poetów.

63. Wasilewski Zbigniew: **Kronika życia i twórczości Krzysztofa Kamila Baczyńskiego**. „Poezja” 1989, nr 1, s. 18-44.

64. Wasilewski Zbigniew: **Przedwojenne debiuty Baczyńskiego**. „Poezja” 1967, nr 2, s. 88-90.

65. Wawrzynów Rafał: **„Ballada o trzech królach” – Baczyński, apokryfy i Ewangelia**. „Warsztaty Polonistyczne” 2001, nr 2, s. 83-89.

66. Wiatkowska E.: **Poetycki zapis zmagania się „straconego pokolenia” z wyrokami historii i losu w świetle wierszy Krzysztofa Kamila Baczyńskiego – propozycja metodyczna dla klas III ZSZ**. „Język Polski w Szkole Średniej” 1989/90, R. 4, z. 3/4, s. 316-321.

Dotyczy utworów: *Wyroki*, *Mazowsze*, *** (*Żyjemy na dnie ciała...*).

67. Wysłowska Joanna: **Wiersze Krzysztofa Kamila Baczyńskiego**. „Cogito” 2009, nr 23, s. 30.

Powtórzenie wiadomości o wierszach K.K. Baczyńskiego.

68. Zajkowska Joanna: **Pokolenie**. „Cogito” 2006, nr 15, dod. „Szkola” s. 54-56.

Interpretacja wiersza K.K. Baczyńskiego *Pokolenie*.

69. Zasłona Iza: **[Wypracowania maturalne]**. „Cogito” 2005, nr 5, dod. „Nowa Matura”, s. 13-18.

Konspekty i przykłady realizacji wypracowań. Temat 1: *Marność nad marnościami* – zinterpretuj wiersz Tymoteusza Karpowicza, odwołując się do swoich wiadomości dotyczących „Starego Testamentu”. Temat 2: Czego symbolem jest deszcz w obu przedstawionych wierszach i jak tworzy on nastrój w tych utworach? Dokonaj interpretacji porównawczej *Deszczu jesiennego* L. Staffa i *Deszczy* K.K. Baczyńskiego.

70. Zgrzywa Agnieszka: **Cierpienie, groza, baśń – czas Anny w poezji Baczyńskiego**. „Pamiętnik Literacki” 2010, z. 1, s. [21]-35.

Miłość poety do Anny Żelazny.

71. Zroślak Paula: **Brytyjski model pracy z tekstem lirycznym obecny na lekcji języka polskiego w liceum**. „Język Polski w Liceum” 2014/2015, nr 2, s. 89-106.

Prezentacja pracy z tekstem K.K. Baczyńskiego *Pokolenie*.

72. Żukowski Tomasz: **Kręgiem ostrym rozdarty na pół: o niektórych wierszach K.K. Baczyńskiego z lat 1942-1943**. „Teksty Drugie” 2004, nr 3, s. 145-162.

Urszula Tobolska
Dołnośląska Biblioteka Pedagogiczna
we Wrocławiu

Świat Książki Dziecięcej

RECENZJE

Czekam na powieść...

Marcin Szczygielski przyzwyczaił nas do innych książek – powieści, niekiedy obszernych, często realistyczno-magicznych. Swoich bohaterów wyposażał w niezwykle zdolności, przenosił ich w czasie i przestrzeni. Tym razem zaproponował czytelnikom dwa-następnie krótkich, całkowicie realistycznych opowiadań zebranych w książce *W kółko o dziewczynach*. Zgod-

nie z tytułem ich bohaterkami są dziewczyny, w różnym wieku – od kilkulatki do staruszki. Niektóre żyją w czasach nam współczesnych, inne należą już do przeszłości. Większość to Polki, ale są też Żydówki, Rosjanki, Niemki. Wśród bohaterek jest też chłopiec, który wolałby urodzić się dziewczynką.

Złoty pałac to tragiczna opowieść zainspirowana relacją żydowskiej dziewczynki, która cudem ocalała z Holocaustu. Tę samą dziewczynkę, już jako leciwą pensjonariuszkę domu opieki, spotykamy w opo-

wiadaniu *Chana*. Bohaterką *Sekretów* jest mała Beata uwikłana w tajemnice dorosłych. *Chłopiec z dwójki* pomaga nastoletniej Natalii pozbyć się prześladowczyń i uczy ją pomagać innym. W historii *Kaska i morze* tytułowa bohaterka narzeka na „trudne” życie w małej wiosce położonej na klifie, ale i dzieli się swoją fascynacją morzem. *Baba* to dziewczynka w chłopięcej skórze, a zarazem opowieść o braku tolerancji w rodzinie. *Atena Spit Nolas* opowiada o niepokornej Beacie, która woli ubierać się jak chłopiec. W *Naradzie* rodzina debatuje nad seniorką Julią, która łamie konwenanse. Dwa opowiadania przenoszą nas do krajów ościennych. Akcja *Duszek*, *Duszerko* rozgrywa się w Rosji i nawiązuje do czasów oblężenia Leningradu w latach drugiej wojny światowej. *Jestem Miriam* to przejmująca opowieść o zburzeniu muru berlińskiego.

Problemy, z jakimi borykają się bohaterki opowiadań, są różnej natury. Niektóre dotyczą spraw codziennych, kłopotów szkolnych czy rodzinnych, inne – zwłaszcza te, z którymi mierzą się dziewczyny uwikłane w historię – bywają dramatyczne. Każda z nich stawia im czoła, dokonuje życiowych wyborów i wygrywa.

Niekiedy opisane w opowiadaniach sytuacje stają się pretekstem do ukazania społecznych reakcji – najczęściej negatywnych – na różnie rozumianą inność. A przecież świat nie jest czarno-biały. Jak twierdzi mama zbuntowanej Beaty: „Świat ma tysiące, miliony barw! Nawet biel ma dziesiątki odcieni”. Każda dziewczyna ma prawo żyć kolorowo, postępować zgodnie z własnym uznaniem, nie godzić się na odgrywanie roli przypisanej jej z racji płci i wieku i – nieraz na przekór rodzinie, szkole czy oczekiwaniom społecznym – pozostać sobą.

ŚWIAT KSIĄŻKI DZIECIĘCEJ

W kilku opowiadaniach autor wykorzystuje popularny ostatnio wątek spotkań międzypokoleniowych. Kilku- lub kilkunastoletnie dziewczyny czerpią z życiowego doświadczenia pań o srebrnych włosach. Pod ich wpływem zmieniają się, dojrzewają. Z ich mądrości korzystać mogą też czytelniczki (i czytelnicy), które sięgną po *W kółko o dziewczynach*, choćby z takiej: „Z książkami jest jak z ludźmi. Najciekawsze i najwięcej warte są te, które różnią się od reszty”.

Charakteryzując pokrótce treść opowiadań składających się na książkę, pominęłam dwa: *Dzieci mamy Marianny* i *Skarb*. To właśnie one najbardziej mnie – jako miłośniczkę rodzimej historii – zainteresowały. Oba mogłyby stać się załącznikiem powieści, jakiej na polskim rynku dla młodszych czytelników brakuje, czyli traktującej o pierwszych powojennych osadnikach na ziemiach zachodnich, konkretnie w Szczecinie – mieście bliskim i dobrze znanym autorowi. Na pewno znaleźliby się chętni, by bliżej poznać losy pani Marianny, która przejmując opiekę nad dziećmi z polskiego sierocińca w głębi Związku Radzieckiego i wyrusza z nimi w wielotygodniową podróż do Polski, a tam nie waha się przyjść z pomocą niemieckiej dziewczynce, bo jak twierdzi: „warto być przyzwoitym człowiekiem”. Na jej drodze autor mógłby postawić bohaterów *Skarbu* – przybyszów z różnych stron Polski – by wspólnie budowali nowe życie na gruzach. Lata powojenne na ziemiach odzyskanych to czasy niezbyt odległe, ale chyba mało znane. Czekam więc na powieść – obszerną, realistyczno-magiczną – taką na miarę doskonałej *Arki czasu*.

Anna Babuła

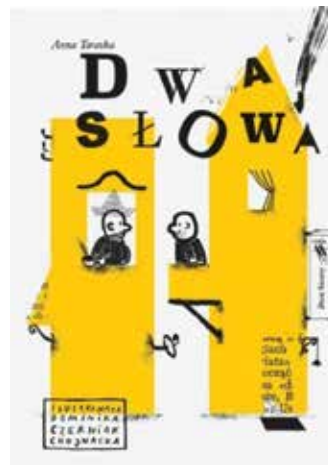
- ▶ Marcin Szczygielski: *W kółko o dziewczynach*. II. Grażyna Rigall. Warszawa: Instytut Wydawniczy Latarnik im. Zygmunta Kałuzńskiego, 2021.

Podróż przez krainę słów i myśli

Czy istnienie słowników ma sens? Czy można wytłumaczyć komuś znaczenie słowa? Jaka jest natura słowa? Jaki jest związek między słowem a pojęciem/rzeczą, które ono nazywa? Co się dzieje, gdy słowa znikają? Jak wygląda starość/starzenie się słów? Dlaczego niektóre słowa zaczynają wiązać się z innymi? Czy słowa mają moc zmieniania świata? Czy znaczenie tkwi wyłącznie w słowie? Czy słowo i jego znaczenie mogą wędrować?

Filozofia zwraca uwagę na istotność związku pomiędzy językiem a myśleniem. To są sprawy niezwykle ważne i trudne do opisu, chciałoby się rzec – tyleż fundamentalne, co zagmatwane. Dotykają samego jądra naszego bycia w świecie, rozumienia go i naszego się ze światem mocowania.

Tymczasem niewielkich rozmiarów książka (*Dwa słowa*), wydana przez wydawnictwo specjalizujące się w literaturze dla dzieci (Dwie Siostry), funduje czytelnikowi wycieczkę pełną nie tylko wysokiej klasy humoru, ale przede wszystkim piętrzących się możliwości interpretacyjnych. Jest to

wycieczka po słowniku, czyli fascynującej Krainie Słów. Owocuje ona nieustającym ruchem myśli, które – jak na karuzeli – wirują wokół zagadnień związanych ze słowami, tkwiącymi w nich pojęciami i przy tym, jak to bywa w Wesołym Miasteczku, nie czują wcale znużenia, tylko ożywczy powiew wciąż nowych wrażeń i przeogromnej radości. *Dwa słowa* pokazują, że można dotknąć istoty naszego bycia w świecie w sposób mądry, a zarazem lekki i bezpretensjonalny.

Czy lubimy zaglądać do słownika? Jak często zastanawiamy się nad znaczeniami słów? Można zaryzykować twierdzenie, że refleksja nad językiem zdarza się nieczęsto. Na pewno nie jest to zjawisko powszechne. A przecież refleksja nad językiem jest również refleksją nad naszym myśleniem. Pozwala na poznawanie samego siebie, lepsze przyjrzenie się światu i naszemu w nim miejscu.

Anna Taraska, autorka tekstu (wydała w 2018 r. świetną, debiutancką *Kropkę z Błędem*), z wykształcenia polonistka, redaktorka, tłumaczka (z języka niemieckiego tłumaczyła głównie literaturę dla dzie-

ci), fotografka, oraz Dominika Czerniak-Chojnacka, ilustratorka i autorka projektu graficznego, zabierają czytelnika (dziecko, młodzież, dorosłego) w podróż przez karty słownika. Tkwi on w „przeszklonej biblioteczkę, jest stary i pożółkły”... Już pierwsze słowa książki wywołują refleksję: czy aby nie mamy do czynienia z jakimś archaicznym, niepotrzebnym bytem? Czy porządkowanie języka, wyjaśnianie znaczeń w ogóle może się udać? Czy nie jest to czasem fałszowanie rzeczywistości?...

Zaczyna się od spotkania dwóch słów: słowo *Bóg* i słowo *Człowiek* spotykają się w pobliżu słowa *Czas*. Jest to możliwe, ponieważ słowniki są przecież ułożone alfabetycznie. Autorka posługuje się antropomorfizacją (podobnego zabiegu użyła też we własnej, wspomnianej wyżej książce *Kropka z Błędem*). To zabieg dający czytelnikowi możliwość odwołania się do własnych doświadczeń i dostępnych mu obserwacji. Mimo prostoty i powszechności stosowania (od setek lat mamy z antropomorfizacją do czynienia w bajkach) pozwala na wiele. Tutaj umożliwia na przykład lepsze wyobrażenie sobie wielowymiarowej natury słowa, oznaczającego pojęcia skomplikowane lub abstrakcyjne (pokrewnym środkiem – animacją – posługuje się również Maria Marjańska-Czerwik w swojej książce *Nic*).

Potem dochodzi do kolejnych spotkań, ponieważ autorka wymyśliła prostą, ciekawą, a zarazem nośną intelektualnie sytuację fabularną. To właśnie na niej oparta została konstrukcja opowieści. Oto zantropomorfizowany Bóg, zaczynający się zastanawiać nad niebezpieczeństwem zniknięcia, udaje się – za radą pewnego Redaktora, specjalisty od słów – w uzdrawiającą podróż, w którą postanawia zabrać (do towarzystwa...) Człowieka.

W czasie tej wędrówki, odbywanej na rowerach, przytrafiają się spotkania z Miłością, Zapomnianymi słowami, Śmiercią i Życiem, Chlebem z Masłem, Cieniem, Chwilą (dziewczynką na rowerze) i Czasem (jej dziadkiem), Smutkiem, Światem (czyli poematem autorstwa Boga, o którym dyskutuje on z Pisarką ozdobioną dredami...), a także z Brzydkim słowem, ze Słowem, którego nie ma, wreszcie – z bliźniętami: Początkiem i Końcem...

Co stronę mamy tu pyszną grę z językiem, istniejące feerie pomysłów, a każdy niesie ze sobą zarówno mnóstwo czystej zabawy, jak i potężny ładunek myśli. Od czytelnika, jego ochoty, gotowości intelektualnej i potrzeb, zależy, na czym skupi swoją uwagę i jak będzie przebiegać percepcja. Może się śmiać i na tym poprzestać (a – jak wiadomo – śmiech to zdrowie),

a może zadać sobie (lub komuś, bo książka aż prosi się, by podjąć dialog) parę (lub bardzo wiele) pytań...

Mówiąc o *Dwóch słowach*, nie da się pominąć strony graficznej. Doświadczona i uhonorowana licznymi nagrodami autorka ilustracji i oprawy graficznej – Dominika Czerniak-Chojnacka (również autorka książek dla dzieci i plakatów; z wykształcenia etnologa i antropolożka kultury, doktor sztuk pięknych, a także instrumentalistka i – podyplomowo – pedagożka) doskonale podchwyciła atmosferę słownego szaleństwa. Kolory zastosowane przez artystkę w książce ograniczone są wprawdzie do trzech: mamy biel, czerni i kolor żółty, ale jest to ograniczenie celowe. Nasuwa skojarzenie ze starą, drukowaną, pożółkłą księgą (słownikiem). Mamy tu fragmenty słownikowych haseł, zapisane drobnym druczkiem, w różnych kierunkach, niekiedy jakby powydzierane z książki i tworzące osobne kształty. Postaci są rysowane wyrazistą kreską lub tworzą jednolite, mocne plamy. Wszystko razem daje wrażenie chaosu, który ktoś próbuje za wszelką cenę jakoś ogarnąć i uporządkować. Mamy wrażenie wielkiego rozpędzenia i gonitwy, ale, artystycznie, wszystko jest tu celowe, przemyślane i znakomicie zaplanowane. Na przykład *Spis treści* wpisany został w kształt budynku-kawiarni (gdzieś na „końcu świata”; jako ornament pojawia się słownikowe wyjaśnienie hasła „koniec świata”...), do której docierają strudzeni wędrowcy, by snuć swoje opowieści, które się nigdy nie kończą, bo Początek i Koniec to przecież bliźnięta...

Gdyby książka *Dwa słowa* trafiła do szkoły, byłaby znakomitą materiałem dydaktycznym na lekcjach filozofii, gdzie pytania zwykle bywają ważniejsze od odpowiedzi i służą do rozwijania trudnej i – niestety – rzadko uprawianej sztuki myślenia.

Hanna Diduszko

■ Anna Taraska: *Dwa słowa*. Projekt graf. i il. Dominika Czerniak-Chojnacka. Warszawa: Wydawnictwo Dwie Siostry, 2022.

ZNALAZIONE NA PÓŁCE

Miłość ludzko-zwierzęca, czyli fenomen *Sposobu na Elfa*

Pierwszy tom serii opowieści o psie Elfie i jego opiekunie, pisarzu Marcinie Pałaszu, zatytułowany *Sposób na Elfa*, w 2012 r. otrzymał wyróżnienie Pol-

skiej Sekcji IBBY, jest nieustannie wznawiany i cieszy się niesłabnącą poczytnością. Powieść stała się bestsellerem, a wierni fani psa Elfa i jego sympatycznego Dużego wciąż oczekują kolejnych tomów. Seria, na którą składa się siedem tytułów, cieszy się dużą popularnością także za granicą, gdyż przygody Elfa przetłumaczono już na kilkanaście języków. Jednocześnie pisarz w swoich mediach społecznościowych pozwala miłośnikom serii podglądać urywki z codziennego życia Elfa. Niby drobiazgi, ale dla fanów Elfa i Marcina Pałasza bardzo smaczne kąski. Zabawy, podróże, wakacje, śmieszne perypetie, wspólne posiłki, a wszystko to okraszone ciepłymi, mądrymi refleksjami pisarza na temat poczynąń Elfa i jego relacji z Dużym. Gdybym miała w jednym zdaniu napisać, o czym jest *Sposób na Elfa*, napisałabym, że to studium miłości ludzko-zwierzęcej.

Ciekawym pomysłem jest wprowadzenie od początku dwójnej narracji. Wydarzenia oglądamy oczami psa, a następnie Dużego, który zdecydował się adoptować ze schroniska psa wilczuropodobnego, czyli tytułowego Elfa. Elf wyznacza sobie cel, jakim jest oswojenie opiekuna, a Duży postanawia oswoić psiego przyjaciela. Choć książka przeznaczona jest dla dziecięcego odbiorcy, stanowi niezwykle satysfakcjonującą lekturę dla każdego, niezależnie od wieku. Wzajemne osławianie opowiedziane zostaje tutaj przez zabawne, zaskakujące perypetie, ale też spokojny rytm życia domowego, przemyślenia Elfa, który poznaje pozaschroniskowy świat, uczy się nowych

zachowań, walczy ze strachem, smutkiem, niebezpieczeństwem, ale także zaczyna odczuwać przywiązanie, bezpieczeństwo, szczęście oraz odkrywa miłość do człowieka. Swojego Dużego, o którym myśli w sposób następujący: „Wielkie to, bez ogona, człapie nieporadnie na tych dwóch nogach, ale to Mój Własny Człowiek” [s. 215].

Sposób na Elfa otworzył we współczesnej literaturze dziecięcej puszkę... nie, nie Pandory, ale też symboliczną, bo puszkę „ulubionych psich smaków”. I nie chodzi tu tylko o znakomite sceny „jedzeniowe”, kiedy to Elf podkrada ze sklepu wędzoną kość lub wpada do supermarketu z radością, dopadając lady, na której piętą się wędliny,

kielbasy i inne smakołyki. Wiadomo, że Elf i pisarz lubią jeść, i sceny wspólnego biesiadowania znajdują uznanie nie tylko w serii o Elfie, ale i w social mediach pisarza. Jednak owa „puszka psich smaków” to przede wszystkim nieantropocentryczne ujęcie rela-

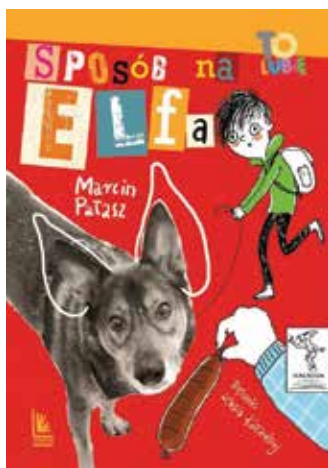
cji człowiek – pies. Pałasz nie infantylizuje Elfa, pokazuje psią rzeczywistość poprzez Elfie zmysły, węch, słuch, wzrok, które pozwalają mu interpretować osobowość i nastroje psa.

Duży ze stoickim spokojem obserwuje mowę ciała swojego przyjaciela, zwraca uwagę na specyficzne znaki behawioralne, odgłosy wydawane przez psa, które konotuje z miejscami, ludźmi, przedmiotami. Dzięki temu czytelnicy zdobywają wiedzę o charakterze i osobowości Elfa, lecz nie poprzez filtr, jakim jest człowiek, ale sam upodmiotowiony pies. Pałasz wykorzystuje te behawioralne tropy i bawiąc się z Elfem, zachowuje się jak drugi pies – kiedy podchodzi do Elfa, także stosuje specyficzne okrażenia, tak aby Elf czuł się komfortowo. Pozytywne emocje budzą długie, nocne spacery przyjaciół, podczas których Duży rozmawia z Elfem. Opowiada mu różne historie, śpiewa mu, zachęca do pokonywania nowych barier, można przypuszczać, że zdradza pomysły na książki.

To, co uderza po przeczytaniu tomu pierwszego i kolejnych, to czułość i bliskość, jaka wiąże Dużego z Elfem. Duży nigdy nie zapomina, aby powiedzieć Elfowi: kocham Cię, tak zwyczajnie, po prostu, tak jak mówi się w rodzinie jej członkom, że się ich kocha. Elf to nie tylko przecież przyjaciel, to członek rodziny, którego emocje, uczucia ewoluują od pobytu w schronisku do zajęcia wyjątkowego miejsca w przestrzeni życia konkretnego człowieka, domu, w którym Elf jest Osobą, ma swoje prawa, w tym trzy nadrzędne: prawo do szczęścia, do miłości i do godności. *Sposób na Elfa* i jego kontynuacje to utwory znakomite, pisarz w każdej z nich artykułuje miłość i zaufanie do Elfa, dzięki czemu obaj szturmem zdobywają serca dziecięcych i dorosłych czytelników. W czym leży sukces *Sposobu na Elfa*? Dlaczego Pałasz może śmiało śpiewać: „Wy nie wiecie, a ja wiem, jak rozmawiać trzeba z psem...”? (najlepsze piosenki Pana Kleksa). Sukces leży w prawdziwym, dobrym i pięknym uczuciu oraz nierozzerwalnej więzi, jaka łączy Pałasza z jego psem. Dzięki tej powieści wiem, że więź między człowiekiem a zwierzęciem może być równie mocna, jeśli nie mocniejsza, od tej ludzko-ludzkiej. Zachęcam do czytania świata według Elfa i apeluję o powrót tej zacnej książki na listę lektur obowiązkowych w szkole podstawowej.

dr Katarzyna Słany

■ Marcin Pałasz: *Sposób na Elfa*. II. Katarzyna Kołodziej. Łódź: Wydaw. Literatura, 2012.

Rozbudowa
dostępu
Archiwum

i poszerzenie
do zasobu
Cyfrowego

Wydawnictwa Naukowego i Edukacyjnego SBP

Od roku 2021 trwa rozbudowa Archiwum Cyfrowego SBP.

Celem projektu jest:

- ▶ poprawa jakości dostępu do wiedzy z zakresu nauki o komunikacji społecznej i mediach (do niedawna bibliologii i informatologii),
- ▶ charakterystyka przedmiotowa dokumentów tworzona w oparciu o Deskryptory Biblioteki Narodowej i język słów kluczowych – jednolity sposób opracowania zasobów zapewnia precyzyjną informację o nich,
- ▶ tworzenie nowych indeksów oraz możliwość wyszukiwania zaawansowanego, co wpływa na zwiększenie skuteczności docierania do poszukiwanych materiałów,
- ▶ zapewnienie wolnego dostępu do wiedzy naukowej i fachowej,
- ▶ podniesienie jakości dzielenia się wiedzą z przedstawicielami środowisk naukowych oraz bibliotekarzami wszystkich typów bibliotek.

Archiwum będzie przydatne zarówno środowisku naukowemu, jak i praktykom bibliotekarstwa.

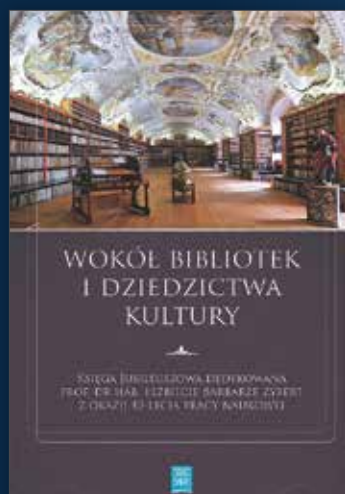
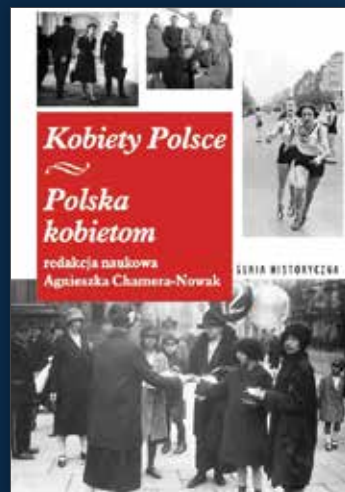
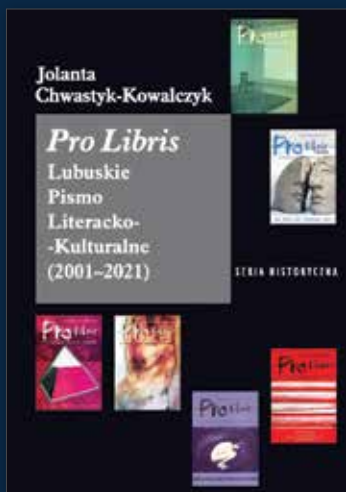
Nowa wersja strony Archiwum Cyfrowego dostępna jest pod adresem:
<https://ac.sbp.pl/>

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Projekt „Rozbudowa i podniesienie jakości dostępu do zasobów naukowych Archiwum Cyfrowego Wydawnictwa SBP” uzyskał dofinansowanie Ministra Edukacji i Nauki w ramach programu Społeczna Odpowiedzialność Nauki.

Nowości Wydawnictwa Naukowego i Edukacyjnego SBP

Zapraszamy do sklepu:
wydawnictwo.sbp.pl; sprzedaz@sbp.pl